KÖSZÖNTJÜK A FELVÉTELIZŐKET!

FÖLD S. PÉTER: NEHÉZ ÁTMENNI A „TŰ FOKÁN"... négy vizsganap közül a másodikon születtek a „legjobb" eredmények, 30 százalék körül volt a bukások aránya, a többi vizsganapon átlagosan a hallgatók fele kapott elégtelent. EGRESSY GABRIELLA: EGYETEMÜNK A BALATONÉRT... elsősorban a Zala évente egyre több foszfort tartalmazó műtrágyát szállít a tóba, s ez az anyag indította el a túlzott algásodást és növényi fejlődést, azaz a vízbe kerülő műtrágya tápanyagot nyújt az eutroforizációhoz. De a szennyezettséget növelik a nagy állattartó telepekről beáramló szennyvizek, s a különböző növényvédő szerek is. NAGY KATALIN: BESZÉLGETÉS EGY ÚJ PÁRTTAGGAL... Az egyik ok, hogy nem magát a párttagságot tekintettem legfőbb konkrét célomnak, hanem ennél fontosabbnak tartottam azt, hogy tegyek valamit, dolgozzak, és erre a KISZ-ben volt is bőven alkalom. GESZTI MARGIT: POLIHISZTOR NE! EGY OKTATÓ A MŰVELŐDÉSRŐL... Úgy alakítom a többi teendőmet, hogy az olvasásra, színházra, koncertre, mindig jusson időm. Olyan nincs, hogy ha én el akarok olvasni egy könyvet, időhiány miatt ne sikerülne! BORSI LÁSZLÓ: SOKAT AKAR A SZARKA... Utólag persze könnyű okosnak lenni, de hát az hajmeresztő, ahogy „leírták" az olaszokat az esélyesek közül (akik a VB egyik legstílusosabb és harcosabb együttesét alkotják), valamint talán az argentinok helyzetét sem ítélték meg kellően. CHIKÁN BÁLINT: NYÁRI KÉPZŐMŰVÉSZETI KALAUZ... Pécsett, a múzeumok városában az V. Országos Kerámia Biennálét tekinthetik meg az érdeklődők. Pécs mellett, Siklóson működik az ország kerámikusainak művésztelepe, így a biennálé szinte a műhelyből közvetlenül kikerült, tehát a hazai kerámia legfrissebb termését képes felsorakoztatni.

VILÁG PROLETÁRJAI, EGYESÜLJETEK!

KÖZGAZDÁSZ

A MARX KÁROLY KÖZGAZDASÁGTUDOMÁNYI EGYETEM LAPJA

XX. ÉVFOLYAM, 12. SZÁM — ÁRA: 80 FILLÉR — 1978. JÚNIUS 15.

Lapunk utolsó száma

A félév utolsó számával június közepén megjelenő lapunkkal egy időre elbúcsúzunk olvasóinktól, lapunk előfizetőitől.

A nyári szünet után, a tanév kezdetén, szeptember 7-én jelentkezünk ismét nyári élményekkel, őszi tennivalókkal.

A nyári vakáció idejére minden kedves olvasónknak kellemes nyaralást és jó pihenést kíván a „KÖZGAZDÁSZ"!

Információs ankét

Lezajlott a tanév utolsó információs ankétja is, amelyen Szarvas László, a pártbizottság titkára, Berend T. Iván rektor, valamint Dobrovics Iván, aki a rekonstrukciós ügyek bonyolításával van megbízva, válaszolt a politikai és tanulmányi tájékoztatókban felvetett kérdésekre.

Elsőként Szarvas László tájékoztatta a megjelenteket az utóbbi időkben megtartott pb-ülések témáiról, majd reagált néhány, a tájékoztatókban felvetett problémára. Az MSZMP KB a közelmúltban tárgyalt a kongresszusi határozatok végrehajtásának helyzetéről. A KB ülésről megjelent közlemény konkrét munkaprogramot adott, amely cselekedeteink vezérfonala lesz a jövőben, az egyetemünkre vonatkozó pártértekezleti határozatokból adódó tennivalókkal együtt. A pb megállapította, hogy egyetemünkön megfelelően halad a kongresszusi és pártértekezleti határozatok végrehajtása. A képzéskorszerűsítési elképzelések megfelelnek az oktatás-politikai határozatoknak, s a realizálás is jó ütemben halad. További feladataink adódnak még a tananyagok tudományos megalapozottsága, az eszmei, ideológiai színvonal javítása, a fegyelmezettebb oktatás megvalósítása, s az egyes oktatási formák jobb összehangolása terén. Ehhez szorosan kapcsolódó feladatunk a nevelő munka hatékonyságának emelése.

Megtárgyalta a pártbizottság a hallgatók eszmei, politikai arculatáról készített felmérés anyagát, amely néhány világnézeti, szemléleti, hivatástudattal, illetve KISZ-szel kapcsolatos problémát jelzett. A következő tanévben valamennyi pártcsoport megvitatja az anyagot,

szembesítve az abban foglaltakat saját tapasztalataikkal, s leszűrve az ebből adódó feladatokat, hogy azokat az oktató munkában felhasználhassuk nevelési céljaink elérése érdekében. Jobban figyelembe kell venni a jövőben a nevelés során az oktatási folyamat természetes szeparáló, közösséget átrendező jellegét, melynek következtében nagyobb szerep kell, hogy háruljon a szaktanszékekre, szakcsoportokra e téren. Ösztönözni kell az oktatáson kívüli nevelő munkát is, mind az állami, mind a társadalmi szerveknél.

Az egyetemi demokrácia helyzetének értékelése is szerepelt a pb napirendjén. Megállapították, hogy a fórumok, és az egyetemi közvélemény tekintetében egyaránt jó lehetőségei vannak a demokrácia érvényesülésének. Elősegítheti annak további fejlődését a tanár—diák viszony javítása, a társadalmi szervek lehetőségeinek fokozottabb kiaknázása, az információs munka, a vezetési irányítási mechanizmus javítása.

A kádermunka területén mind a társadalmi, mind az állami szerveknél a követelmények fokozottabb alkalmazásával, a vezetői utánpótlásról való időben és megfelelően történő gondoskodással ugyancsak erősíteni lehet az egyetemi demokratizmust.

A pártéletről szólva, elmondta Szarvas László, hogy annak szervezettsége, az alapszervezetek és a pártbizottság kapcsolata, a reszorttevékenységek összehangolása javult. Politikai, ideológiai vitáink azt bizonyítják,

(Folytatás a 4. oldalon)

Szeptemberben kezdünk!

I. A tanévkezdéssel kapcsolatos időpontok:

1. Tanévnyitó ünnepély szeptember 9.
2. Beiratkozás: szeptember 11-től.
3. Bevezető tájékoztató a nappali tagozat I. évfolyam számára szeptember 7—9.

II. Szorgalmi időszak:

1. Valamennyi tagozat és évfolyam minden szakán és szakágazatán szeptember 11-től december 16-ig.

III. Vizsgaidőszak:
Félévi kollokvium és szigorlat

1. Valamennyi tagozat és évfolyam minden szakán és szakágazatán rendes, halasztott és ismételt vizsga 1978. december 18-tól 1979. január 29-ig. (December 27-től december 31-ig nincs vizsgáztatás.)
2. Idegennyelvű kollokviumok és szigorlatok december 11—16-ig.

IV. Ünnepélyek és tanulmányi szünetek:

1. Szüret október 9—16-ig.
2. November 7-i ünnepély, november 3-án (péntek).

A rekonstrukciós munkák előkészítéséről

Az Oktatás- és az Építésügyi Minisztérium vezetőinek megbeszélése alapján egyetemünk főépületének rekonstrukciós munkáit a lengyel BUDOSTAL vállalat fogja végezni. A külkereskedelmi ügyek intézője a KOMPLEX Külkereskedelmi Vállalat, a beruházó a Művelődési Beruházási Vállalat (MÜBER). A lengyel vállalat vezetőinek a létesítményt bemutatták, tájékoztatták az elvégzendő munkákról. A lengyel vállalat vezetői a feladat megismerése után közölték, hogy a munkát elvállalják, s 1978. negyedik negyedében megkezdenék a kivitelezési munkákat. A tervezést végző KÖZTI azt a feladatot kapta, hogy 1978. május 15-ig előtervet készítsen lengyel és magyar nyelven, a lengyel céggel történő előszerződés megkötése érdekében.

A rekonstrukciós munkálatokat — az eddigi tervek szerint — három fő ütemben kívánják végrehajtani:

I. Kazánházat létesítenek az épület déli végén lévő közterületen, a főépülethez csatlakozva, nagyrészt terepszint alá süllyesztve.

II. Ebben az ütemben az alagsor (angol-akna, menza, szociális helyiségek) rekonstrukciójára kerül sor.

III. E szakaszban — a jelenlegi álláspont szerint — az épület három vertikális szekciójának rekonstrukciójára kerül sor. A szekciók: 1. a déli szárny (III. előadó és aula találkozása) 2. a központi szárny (az előbbitől az I. előadó és az aula találkozásáig) 3. északi szárny (az előbbitől a Dimitrov térig).

Az első ütem tervezési és engedélyezési munkái folyamatban vannak és valószínűsíthető, hogy a lengyel vállalat a munkálatokat mielőbb megkezdi. Becslések szerint az új kazán 1980 szeptemberében lép be. Meg kell jegyeznünk, hogy fűtési rendszerünk elavulása következtében — annak ellenére, hogy fokozott karbantartási munkálatokat végzünk — előfordulhatnak zavarok, amelyek elhárítására fel kell készülnünk. További nehézséget jelent az a körülmény, hogy az új kazán belépése az épület meglévő fűtési rendszerében változást nem hoz, vagyis a meglévő rendszernek ki kell szolgálnia a fűtési igényeket. Ez gyakorlatilag azt jelenti, hogy amennyiben a harmadik vertikális szekció 1985—86-ban fejeződne be, úgy a vezetékrendszernek ezt még birni kell e szekcióban. Valószínű, hogy az első ütem az oktatást lényegesen zavarni nem fogja.

A második ütem alagsori helyiségeinek kiviteli terve, dokumentációja 1979. június 30-ig készül el. A második ütem indulásának időpontját megadni nem tudjuk. A második ütem úgy hajtható végre, ha az alagsort kiürítjük. A második ütem oktatási munkánkra való hatását jelenleg még felmérni nem tudjuk, de valószínű, hogy az alagsorban történő állandó mozgás, a felvonulás a földszinti oktatási helyiségeinkre zavarólag fog

(Folytatás a 2. oldalon)

Szép nyári nap – foltos farmerek az út mentén

Veszem a sátorfámat

Boldog sóhaj, megelégedett mosoly. Végre, ezen is túl vagyunk! Mármint a vizsgákon. Az indexünkben minden rublika kitöltve, kezdődhet az ó, ió, ció. áció... vakáció. Előttünk hosszú, hónapokig tartó szabadság.

— Ha minden igaz, nyáron eljutok az Északi-fokra — álmodozik Székely Gábor, a II. éves közlekedésszakos fiú. Barátommal nagy európai túrára készülünk. Svédország, Dánia, Finnország, Norvégia. Már minden létező könyvet elolvastunk ezekről az országokról. Júliusban még dolgozom, összeszedem a hiányzó pénzt, utána nyakambaszedem a szó szerint vett „sátorfámat", s elindulunk a nagy útra. Ha minden sikerül, oda is érünk. Hogy hogyan? Vonattal, stoppal, hajóval... no, és egy kis szerencsével!

— Elég lesz cipelni a nagy sátrat, meg gondolom, a sok konzervet is.

— Ne hidd! Hazai kaját ugyanis nem nagyon viszünk. Az ottani konyhát szeretnénk megízlelni. A rénszarvaspecsenyét biztos megkóstolom. Állítólag nagyon finom.

25 kiló konzerv fejenként

Dietrich Tamásnak, úgy látszik, a déli táj patinásabb. Ő „lefelé" kezdi a túrát. No, nem egyedül. Négy barát vág neki a felfedező útnak. Élmény utáni vággyal — és egy kitűnő fotóssal, aki az úti élményeket „magasfokon" örökíti meg. Nem mondok el titkot, ha elárulom, lapunk egyik „erőssége", Fáth Péter is ott lesz a csapatban.

— Első állomásunk Velence. Majd Firenzén keresztül a Francia riviera. Nizza, Cannes, Monte Carlo...

— Itt fogjátok „megkeresni" az út további költségeit?

— Nem lenne rossz! Bizony spórolni kell, hogy az út végéig kitartson a kemény valuta. Az úti programban szerepel Párizs, a Loire-kastélyok, a „hippiváros". Amszterdam, Genf, München... Szóval, nem fogunk unatkozni. A papám kocsijával megyünk. Töménytelen mennyiségű konzervvel a csomagtartóban. Nem szeretnénk éhezni, gondoltuk, kb. 25 félkilós konzerv elég lesz.

— Összesen?

— Ugyan, dehogy — néz rám csodálkozva. Ez a „fejenkénti" adag.

— Az útra való pénzt hogy sikerült összeszedni?

— Több éves gyűjtőmunka eredménye. S a pótláshoz szükséges összeget még nyáron, egy építkezésen összekaparjuk. Ha ez meglesz, készen is vagyunk. Mindenki felkészült, a tekercsek már gépben vannak, a sátrak összekötözve, mi.... startra kész. Csak már én lennék kész az utolsó vizsgáimmal!

Dallal és gitárral

Alamizsnákat már jól ismerjük. Nekik vajon mit tartogat a nyár?

(Folytatás a 3. oldalon)

Hírek

A moszkvai Puskin Intézet két oktatója, professzor Gorogyilova és professzor Kuharevics három hétre érkezett, a Nyelvi Intézet meghívására.

A Blagojev Népgazdasági Főiskoláról Dimitrov Petko a statisztika tanszékre, Maier Dejzer a pénzügy tanszékre, Maria Coneva a filozófia tanszékre, Julia Uzunova a piackutató tanszékre érkezett nyolc-nyolc napos tapasztalatcserére májusban.

A Nyelvi Intézet igazgatója, Kovács Ferenc, az orosz nyelvi tanszék két oktatója, Bereczky Gáborné és Mélykuti Ferencné, és az alkalmazott nyelvészeti és módszertani tanszékről Vizy István utazott a moszkvai Puskin Intézetbe kéthetes tanulmányútra.

Államközi egyezmény alapján májusban dr. Varga László az agrár tanszékről Romániában; Károlyi Imréné a számvitel tanszékről Jugoszláviában járt.

Nyári Mária a pg tanszék oktatója — a Kulturális Kapcsolatok Intézetének pályázata útján — kéthetes tanulmányúton vett részt Spanyolországban.

Az MTA kiküldetésében nemzetközi szimpóziumra utazik júniusban az USA-ba dr. Nyilas József a vilgazd. tanszék vezetője.

Külföldi szakmai gyakorlatra egy hallgatói csoport az NDK-ba, egy Bulgáriába, több csoport pedig a Szovjetunióba utazik.

Egyetemünk a Balatonért

Lassan, de biztosan közeledik a nyár. *Ha nem is a legolcsóbb, de mindenképpen az egyik legkedveltebb nyaralási helyünk a Balaton,* ám a laikus számára is feltűnik, hogy vize évről évre piszkosabb, növényvilága pusztul, s néha már a fürdés sem esik jól benne. A szakembereknek is egyre több fejfájást okoz a „magyar tenger" jövője.

Két éve, az MTA elnökségének kezdeményezésére, az MTA Tihanyi Intézetének irányításával indult egy koordinált program — amelyben harmincöt intézmény vesz részt —, a Balaton megvédése érdekében. A magyar tudomány történetében *ez az első széles interdiszciplinális együttműködés,* amelybe a legkülönbözőbb tudományágak *(biológia, biokémia, hidrológia, légkörtudomány, talajtan, közgazdaságtudomány* stb.) kapcsolódik be.

Egyetemünk részéről *a gazdaságpolitikai kutatócsoport és a gazdaságföldrajz tanszék munkatársai dolgoznak ebben a programban. Dr. Bora Gyulától, a gazdaságföldrajz tanszék oktatóitól kértem néhány információt erről a koordinált programról.*

— A Balaton vízminőségében az utóbbi 5—10 évben nagy arányú szennyeződés tapasztalható. Elindult egy eutroforizációs folyamat, ami azt jelenti, hogy *algásodás és emiatt víz- növényi élőlények túlzott elterjedése kezdődött, a víz minősége erősen romlott, nagy tömegű élőlény pusztul el.* Ez a jelenség különösen *a keszthelyi öbölben tapasztalható,* s a vizsgálatok azt mutatják, hogy *a folyamat terjed a tóban;* s előbb-utóbb üdülésre *alkalmatlanná teheti a Balatont.*

— Nyilván nem egyik napról a másikra alakult ki ez az állapot, hanem folyamatról van szó. Mi ennek az aggasztó jelenségnek az oka?

— A Balatonba torkolló folyók — elsősorban *a Zala* —, *évente egyre több foszfort tartalmazó műtrágyát szállít a tóba, s ez az anyag indította el a túlzott algásodást* és növényi fejlődést, azaz a vízbe kerülő műtrágya tápanyagot nyújt az eutroforizációhoz. De *a szennyezettséget növelik a nagy állattartó telepekről beáramló szennyvizek, s a különböző növényvédő szerek is.* Másik okként említeném azt a tényt, hogy *túl gyors volt a fejlődés a Balaton partjain — a belföldi és a külföldi vendégek számának rohamos emelkedése* kívánta ezt így —, amivel az infrastruktúra (csatornázás, szennyvíztisztítás stb.) nem tudott lépést tartani.

A tavak fokozódó szennyeződése egyébként világjelenség, sok szakembert foglalkoztat ez a probléma. Ezek hidrológiai és biológiai tanulmányozására *több „tó-modellt" készítettek, elsősorban az USA-ban, de kutatási eredményeiket — figyelembe véve a Balaton sajátos adottságait, például, hogy sekély tó —, sajnos, ritkán tudjuk felhasználni.*

— Milyen feladata van ebben a programban az egyetemnek?

— A program *egyik fontos része hárul ránk: közgazdasági kutatásokat végzünk. Felmérjük a Balaton népgazdasági jelentőségét,* a termelő ágazatokat, ipart, mezőgazdaságot a szűkebb értelemben vett üdülő övezetben, s a vízgyűjtő területeken, melyek Veszprém, Vas, Zala és Somogy megyére terjednek ki. Ezen kívül *döntési modellt készítünk, melynek műszaki részét a VITUKI adja meg, s erre a modellre építünk közgazdasági modellt.* Nemcsak egyetemi oktatókat, hanem külsős szakembereket is bevonunk a munkánkba.

Az intézetek közötti koordinált programba, *szerződés alapján bekapcsolódott egy Ausztriában működő nemzetközi intézet is, az IASA (Nemzetközi Alkalmazott Rendszertani Intézet).*

Legújabb feladatunk, hogy az MTA *veszprémi bizottsága által létrehozott kutatási teamben dolgozunk,* mely azért alakult, hogy *a Balatont ért környezeti károk kutatását elvégezze, módszertant dolgozzon ki.* Mostanában készül el tematikánk, s ez alapján fogunk dolgozni, egyre nagyobb apparátussal — s reméljük, eredményesen.

Egressy Gabriella

Záródokumentum

A finn delegáció budapesti tartózkodásának eredményeiről

A budapesti Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetem diákszervezete (MKKE KISZ) és a Helsinki Közgazdasági Főiskola diákszervezete (KY) közötti együttműködés, a jó barátság és együttes munka mint Finnország és Magyarország közötti kapcsolatok vezérelvei alapján:

— mindezen vezérelvek, valamint a két országot összekötő tudományos, gazdasági és kulturális kapcsolatok erősítésére való törekvés jegyében;

— az Európai Biztonsági és Együttműködési Konferencia egyezményének szellemében;

a helsinki Közgazdasági Főiskola diákdelegációja (Kustaa Poutiainen, Seppo Heinió, Jaako J. Pihlajamäki) ez év április 28-tól május 4-ig az MKKE KISZ-szervezetének meghívására látogatást tett Magyarországon.

Hivatalos tartózkodása alatt a delegáció megismerkedett az egyetemi KISZ munkájával.

A számos kirándulás és városnéző séta mellett a delegáció meglátogatta a Kőbányai Sörgyárat, ahol a finn partner a magyar dolgozók mindennapi életébe és munkájába is betekintést nyerhetett.

Az MKKE KISZ és a KY közötti 1977.—82. évre szóló megállapodás szellemében a delegáció tárgyalásokat folytatott az egyetemi KISZ-vezetőivel, ahol a felek kifejezésre juttatták kapcsolataik fejlesztésére való készségüket a következő területeken:

— Az egymás országaiba irányuló ifjúsági turizmus támogatására.

— A felek megvizsgálják az egymás országaiban megszervezésre kerülő építőtáborokban való kölcsönös részvétel lehetőségeit.

— A finn partner megvizsgálja a Magyarországon évenként megrendezésre kerülő nemzetközi politikai vitatáborban való részvétel lehetőségét.

Figyelembe véve az ifjúság egyre növekvő szerepét a békéért vívott harcban, a felek kijelentették, hogy a XI. havannai Világifjúsági Találkozó nagy jelentőségű, a békés egymás mellett élés és az enyhülési folyamat szempontjából.

Az 1978-ban Budapesten megrendezett Európai Ifjúsági és Diák Leszerelési Konferencia vezérelvei alapján a felek folytatni kívánják harcukat a békéért, a finn és a magyar diákok kapcsolatainak erősítésére törekednek.

Az MKKE KISZ nevében:
Vass László
MKKE KISZ-bizottságának titkára
Sárdi Péter
Nemzetközi Kapcsolatok Bizottságának Finn Referense

A Helsinki Közgazdasági Főiskola Diákszervezetének nevében:
Kustaa Poutiainen
KY Végrehajtó Bizottságának tagja, a delegáció vezetője
Jaakko J. Pihlajamäki
a delegáció tagja

SZABÁLYTALAN SZABÁLYOK

Fotó: Buza Nándor

Kollégiumi helyzetkép

Az egyetem hallgatóinak közel fele — csaknem 900 diák — kollégiumban lakik. Nem mindegy, hogy milyen körülmények között élnek és tanulnak, lakóhely-e vagy diákszálló a kollégium?

Amikor Hőgye Mihállyal, a kollégiumi tanács titkárával beszélgettünk, nem véletlen, hogy elsősorban a törökbálinti és a Makarenkó utcai kollégiumról volt szó.

— Még a Veres Pálné utcai kollégiumban a legjobb a helyzet — kezdi Hőgye Mihály. — Az elmúlt nyáron festették, télen elkészültek a pincehelyiségek, Tv-terem, kis tornaterem, könyvtár, igazán hangulatos, barátságos hely.

— A Makarenkó utcában annál több probléma van...

— Igen. A Makarenkó utcai kollégiumban novemberben kezdték meg a kazánok átalakítását, a fűtésrendszer korszerűsítését. Ez sok nehézséget okozott nemcsak a kollégistáknak, de a Közgazdasági Továbbképző Intézetnek és a Nyelvi Intézetnek is. Mindemellett a munka elkerülhetetlen volt. Megpróbáltuk a legoptimálisabban megoldani a helyzetet, úgy, hogy a dolgozók is tudjanak haladni és a diákokat is a legkevésbé zavarja az átalakítás. Sajnos, ez nem mindig sikerült. A vezetékek elhelyezése, amely nagy fúrás-faragással jár, pont a vizsgaidőszakra esett. Ezt követően pedig egy hétig az egész épületben, három hétig pedig több szobában nem volt fűtés. Gázkályhákat állítottak be a termekbe, de ez nem bizonyult elegendőnek.

Tavasszal kezdték el a fürdőszobák javítását, s ez újabb kényelmetlenséggel járt együtt. A problémákat tetőzte, hogy márciusban négy hétig nem lehetett használni a fürdőszobákat, április 15-től pedig csak hideg víz volt. Ez megint nem volt „kivédhető", a kollégium közgyűlésén, illetve a másik két kollégiumot is használhatták a diákok fürdésre, mosásra.

— Az idén különösen sok probléma volt a Törökbálinti kollégiumban.

— A kollégiumi tanács többször tárgyalta a kollégiumban történteket, néhány hallgató magatartásbeli problémáit. A kollégium vezetősége és a hallgatók között nem alakult ki olyan együttműködés, amely a többi kollégiumot jellemzi. A vezetők több eszközzel próbálkoztak — kezdve a meggyőzéstől a figyelmeztetésig — a hatás nem volt egyértelműen pozitív. Végül is abban maradtunk, hogy a jövő évi kollégiumi felvételeknél a mostani elsőéveseket szigorúbb elbírálás alá veszik.

Időközben a rektori tanács is megtárgyalta a törökbálinti helyzetet, javaslatokat is tettek. Véleményem szerint a problémák jelentős része az első évfolyam összetételéből, magatartásából származik. Ez már a gólyatáborban megmutatkozott, s a Mikulás ünnepségen, a KEN-en csak folytatódtak a negatív jelenségek. Bár az elhelyezési körülmények — a nagy távolság — is szerepet játszanak szerintem ezek csak másodlagos tényezők. Tavaly — ugyanilyen körülmények között — jóval színvonalasabb volt az első-évfolyam munkája.

A KDB-nek és a kollégiumi tanácsnak is az a véleménye, hogy a problémák megoldására nem az elhelyezési rendszer nagyobb mérvű megváltoztatása a legjobb módszer. A nevelőmunkát kell erősíteni, nem szabad visszariadni a fegyelmezéstől sem és szigorítani kell a felvételek rendjét. Persze a nevelőmunka csak úgy lehet hatékony, ha a diákbizottságban partnerekre találunk.

F. S. P.

A rekonstrukcióról

(Folytatás az 1. oldalról)

hatni. Szükséges megjegyezni, hogy az északi szárny alatt tervezett metró hatással lesz, illetve lehet az alagsor és a harmadik vertikális szekció rekonstrukciós munkálataira.

A harmadik ütem jelentősen befolyásolja oktatásunkat. A jelenlegi elképzelések szerint a harmadik ütem első lépcsője a déli szárnnyal indulna, majd ezután kerülne sor a közép- és az északi szárnyra. Természetes, hogy az egyes szekciók rekonstrukciója csak azok teljes kiürítésével valósítható meg.

A központi (I.) épületünk rekonstrukciós munkálatainak elvégzése érdekében kapta meg egyetemünk a Műszaki Egyetem Közlekedési karának Zsil utcai épületét (a továbbiakban II. épület). Az épületet a Műszaki Egyetem fokozatosan adja át, mert a Műszaki Egyetem is súlyos elhelyezési gondokkal küzd. A mai napig átadott helyiségeken kívül 1978. augusztus 15. és szeptember 1. között további mintegy 400 négyzetméter területet kapunk meg. A Műszaki Egyetem vezetői biztosítottak bennünket arról, hogy akár abban az esetben, ha a lengyel kivitelezők gyorsabban haladnak, akár abban az esetben, ha újabb omlás vagy fűtési zavar miatt további helyiségekre van szükségünk, úgy azokat rendelkezésünkre bocsátják.

Az építésztervező munkájának alapvető feltétele a funkcióterv elkészítése. A funkcióterv — az építésztervezővel együttműködve — egyetemünknek kell elkészítenie. A végső elhelyezés szempontjából három épülettel kell számolnunk: az I. központi épület, a II. Zsil utcai épület, a III. Makarenkó utcai épület. A III. Makarenkó utcai épülettel a funkcióterv szempontjából csak perifériálisan kell foglalkoznunk. Az építésztervező a tervezői megbízásban csak az I. épületet kapta meg. Megbeszéléseinken az építésztervezővel egyetértésben jeleztük, hogy a funkcionális terv szempontjából a tervezői munkát csak a II. sz. épülettel együtt lehet megoldani. A funkcióterv elkészítése, a rekonstrukció teljes befejezés utáni végső állapotra vonatkozik. Az építési ütemek végrehajtására külön operatív kiürítési tervet készítünk. A végső funkcióterv kialakításánál azonban arra kell törekednünk, hogy az építési ütemek szerinti kiköltözési tervvel olyan kapcsolat legyen, amely a felesleges mozgásokat kiküszöböli. Természetes azonban, hogy a rekonstrukció során a három épülettel való számolás mindenképpen mozgást jelent, mind a hallgatóknak, mind az oktatóknak.

Az egyetem a II. számú (Zsil utcai épület) hasznosítására külön alternatívákat dolgozott ki. Az alternatívákat az egyetemi tanács és pártbizottság június 13-án vitatta meg, és foglalt állást a II. számú épület hasznosításának fő vonalairól. Ezt követően kerülhet sor a végleges funkcióterv kialakításának munkálataira. E munkálatokban — bármely alternatívát választjuk — nagy gondot jelent a könyvtár végleges és átmeneti elhelyezése. Arról kell ugyanis gondoskodni, hogy az építés ideje alatt a könyvtár teljesíteni tudja funkcióit, a lehető legkisebb mozgatással kerüljön helyére a félmilliós könyvállomány, s végül legyen lehetőség a könyvtár további fejlesztésére.

A könyvtár elhelyezése és funkciótervének kialakítása után sor kerül mindkét épületben az oktatási funkció térbeli elhelyezésére, a tanszékek átrendezésére, a hallgatók — oktatáson kívüli mozgásterének (zsibongó) — kialakítására. Mindezeket a feladatokat ez év szeptemberéig meg kell oldani, mert az építésztervezőnek az engedélyezési tervet 1978. decemberéig el kell készíteni.

Az eddigiek során is a demokratikus fórumok véleménynyilvánítása fontos követelmény volt. A már említett június 13-i pb és egyetemi tanács együttes ülésén kívül 15-én a szakszervezeti tanács vitatja meg a rekonstrukciós problémákat.

E fórumokon kívül is nagy szükség van arra, hogy az egyetemi dolgozók, oktatók, hallgatók javaslataikkal sokat tudnak segíteni a már említett funkcionális terv kialakításában.

Elsőévesek!

A Szakkollégium az idén is várja jelentkezéseteket. Ha kedvet és erőt éreztek magatokban egy magasabb színvonalú kollégiumi közösségi, szakmai munkához, ha érdekelnek a társadalom problémái — várunk benneteket! Jelentkezési lapok a KISZ-bizottságon.

Szakkollégisták

Messzi népek magyar kutatói

A Gondolat Könyvkiadónál megjelent a kétkötetes válogatás 29 magyar utazó — elsősorban néprajzi vonatkozású — írásaiból ad szemelvényeket. Az első a XVI. századi Kakas István perzsiai utazásáról tudósít, az utolsó a nemrég elhunyt Diószegi Vilmos szibériai útját örökíti meg, amint a sámánok nyomát kutatja. A gyűjtemény rendkívül változatos időben és földrajzi térben egyaránt. Benyovszki Móric a XVIII. századi Kamcsatkára és környékére, Éder Xavér Ferenc a XVIII. századi, Fejős Pál a XX. századi perui indiánok közé viszi el olvasóit, Magyar László és Jankó János a XIX. századi Dél-, illetve Észak-Afrikai, Torday Emil a XX. századi Kongóba, Xántus János Borneó szigetére, Wass Samu Haitiba, Széchenyi Béla, Cholnoky Jenő Kínába, Vámbéry Ármin, Almásy György, Princz Gyula Ázsia különböző részeibe, Barátosi Balogh Benedek Japánba, Róheim Géza Ausztráliába kalauzol bennünket, de a világ többi részéről is találunk a könyvben leírásokat.

A kötet szerzőinek nagy részét az olvasók legtöbbje nem ismeri, még nem hallott munkásságukról: írásaik jó ideje (vagy egyáltalán) nem jelentek meg magyarul, így tehát ez a kiadvány olyan antológiának tekinthető, amely felhívja az olvasók figyelmét a magyar világutazók írásaira.

Révbe ért a tihanyi rév

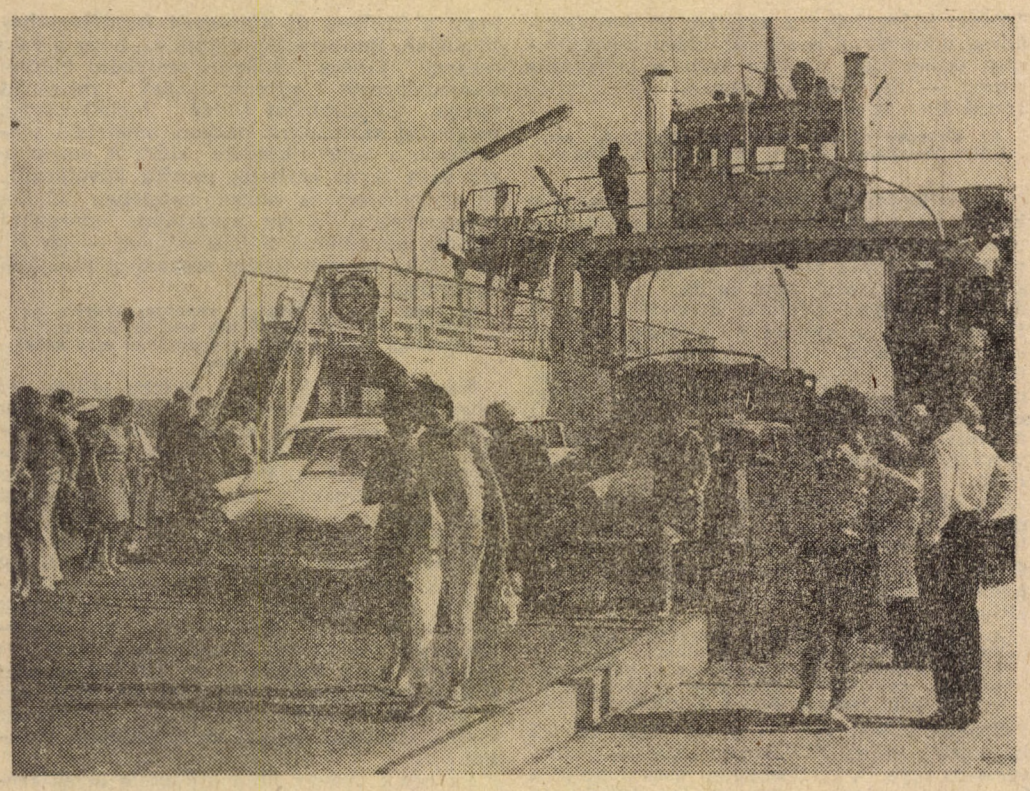

...az első év egyetlen „életszagú" témája...

Első évfolyamosok egy csoportjának véleményét tükrözi a fenti kijelentés, azokét, akik a *gazdaságpolitikai kutatócsoport „Bevezetés a gazdaságpolitikába" alternatív proszemináriumának hallgatói voltak.* A szinte osztatlan elismerés *Mohai György* és *Máté Katalin* fiatal oktatók munkáját dicséri.

A két félév folyamán általános célként igyekeztek az elsősöket közelebb vinni a közgazdasági ismeretekhez, *pótolni a közgazdasági alapképzésben azokat a hiányokat, amelyeket a mostani tantárgyaik egyáltalán nem érintettek.* Ezentúl ennek a proszemináriumnak az volt a konkrét célja, ahogy *Mohai György* elmondta, hogy *megismertesse a hallgatókkal a gazdaságpolitikát úgy, hogy egy-egy rész kiemelésén, bemutatásán keresztül egy általános kép is kialakuljon bennük.* Ennek érdekében igyekeztek megismertetni azt, hogy *milyen a gazdaságpolitika napjainkban* és próbálták megvilágítani ennek történelmi, világgazdasági összefüggéseit. Olyan részterületeket emeltek ki, amelyek napjaink legégetőbb, legközvetlenebb kérdései és amelyről az elsősöknek is lehetnek ismereteik, így a munkaerő, az infrastruktúra és a külkereskedelem problémáit.

A szemináriumok célja volt még *a közgazdasági irodalom megismertetése,* de ennek során a mennyiségi feldolgozás helyett inkább *a közös megbeszélésre helyezték a hangsúlyt.* Az irodalmak feldolgozása elősegítette a hallgatók munkáját *a házi dolgozatok* megírásában, amelyek közül a legjobbakat *a hallgatókból választott opponensek közreműködésével közösen megbeszélték, értékelték. Ez a későbbi önálló kutatómunkához tapasztalatot, segítséget ad a hallgatóknak.*

A tananyagban fontos helyet kapott egy közgazdasági-logikai döntési játék is, amelynek első változatát *Mohai György még egyetemista korában dolgozta ki. Mivel a korszerű oktatásban egyre nagyobb szerepet kapnak az ilyen játékok, így komoly igény merült fel ennek a már meglevő játéknak a továbbfejlesztésére.* A legnehezebb és legértékesebb része az elkészítés, a kidolgozás, adatokkal való megtöltése volt. Egy ilyen munkához egy ember nem elég, mivel a lehetséges variánsok áttekintése így szinte lehetetlen. *Ebbe a munkába, majd a játék lebonyolításába kapcsolódtak be az I. évfolyamosok közül öten, s a szemináriumvezetők szerint ők — Antal Csaba, Gosztonyi Gábor, Horváth Marcella, Koji László, Orosz Ferenc — kiemelkedő munkát végeztek.* A közös munkájuk olyan jól sikerült, hogy idén nyáron az AIESEC keretében itt tanuló külföldi diákokkal is megcsinálják a játékot angol nyelven.

A tanév folyamán a közös munka eredményeként *kialakult a gazd. pol. kutatócsoport körül egy diákkör, amely alapja lehet egy későbbi TDK-s körnek.* Ez egyébként egyik célja volt a tanároknak is, mivel az oktatóknak és a diákoknak sokkal fontosabb, ha a diákok nem az utolsó éveikben kerülnek kapcsolatba a kutatócsoporttal, hanem lehetőleg minél előbb, esetleg már I. évfolyamos korukban. E kör másik céljának megvalósítása a szakirodalom, a folyóiratok olvasása és megbeszélése az elképzelésekhez képest idén kevésbé sikerült, de az oktatók bíznak abban, hogy a következő években ez eredményesebb lesz, mivel a kialakuló körnek ez már fontos feladata lesz.

Az oktatók mellett a szemináriumra jelentkezett *hallgatók is nagy odaadással és érdeklődéssel vettek részt az évi munkában és a döntési játékban, az alkotó munka öröme és a téma érdekessége miatt.* Ez tükröződött a szemináriumot értékelő *hallgatói véleményekben.* Néhány ezek közül: *„a játék nagyon érdekes és hasznos volt, bár az elején szinte áttekinthetetlennek tűnt". „A játék kombinációskészség-fejlesztő és gondolkodtató volt", ezenkívül „lehetőséget adott egy kicsit a gyakorlati életbe való bepillantásra is azáltal, hogy tapasztalhattuk a döntés nehézségét és felelősségét."*

Ritkán lehet hallani olyan szemináriumokról, amelyeket úgy a hallgatók, mint az oktatók egyformán dicsértek. További ilyen közös munka feltétlenül elősegíti, hogy a gazd. pol. kutatócsoport köré egy olyan hallgatói kör alakuljon, amely részt vesz a tudományos munkában is, amelyhez hasonló sajnos, elég kevés van egyetemünkön. Az elsősöknek, akik még kevés közgazdasági ismerettel rendelkeznek, ez a proszeminárium és kör alkotó jellegű közös munkát biztosít, úgyhogy közben játszva tanulnak.

D. K.

Nehéz átmenni a „tű fokán"

VIZSGÁKRÓL — HÁROM TANSZÉKEN

Nem kell divatszakembernek lenni ahhoz, hogy a vizsgaidőszak folyamatát a hallgatók öltözködésén nyomon követhessük. Míg május végén, június elején az öltönynyakkendősök voltak többségben, a hónap közepére ismét a farmerosok javára billent a mérleg nyelve. Ez pedig határozottan azt jelenti, hogy a vizsgaidőszak vége felé közeledik.

★

Évek óta a vizsgaidőszak egyik „mumusa" a matematika tanszék. Hol az analízis, hol a valószínűségszámítás ritkította meg átmenetileg a hallgatók sorait. Az idén — minden előzetes várakozással ellentétben — az optimumszámítás bizonyult legnehezebbnek a diákok számára. A cikkünk megírásáig lezajlott négy vizsganap közül a másodikon születtek a „legjobb" eredmények, 30 százalék körül volt a bukások aránya, a többi vizsganapon átlagosan a hallgatók fele kapott elégtelent.

— Más egyetemen vagy főiskolán ez viszonylag szép eredménynek tűnhet — mondja *Varga József* docens, a tárgy felelőse. — Még 70—80 százalékos bukási aránynál sem szisszennek fel.

— A mi egyetemünkön mégiscsak meghaladja az átlagos mértéket. Mi ennek az oka?

— Sokféle oka van. Úgy tűnik, hogy a korábbi évfolyamok hallgatósága az optimumszámítást — mivel nem volt belőle kollokvium — mellékes tárgynak tekintette. Kéthetenként volt két óra előadás és két óra gyakorlat. Az előadásokra meglehetősen kevesen jártak, úgy gondolták a hallgatók, hogy a tárgy önállóan feldolgozható, megtanulható. Tovább rontotta a helyzetet, hogy az előadások és a gyakorlatok hét elejére estek, s az ünnepek miatt elég sok elmaradt. A tanárok nagy része — nem kötelező jelleggel — pótolta az így kiesett órákat. A gyakorlatok számát nem akarjuk dolgozatírással tovább csökkenteni, az aláírás feltétele ezért csak a gyakorlatokon való aktív részvétel volt.

— Tartottak-e konzultációkat?

— Év közben rendszeresen tartottunk konzultációkat, ezeken általában 2—3 diák jelent meg. A vizsgák előtti napokon is voltak konzultációk, általában 30—40 százalékos részvételi aránnyal. Véleményem szerint a vizsgafeladatok könnyűek voltak, az elégségeshez szükséges 16 pontot már egy elméleti és egy gyakorlati feladat megoldásával biztosítani lehetett. A számon kérendő 11 bizonyítás témáját írásban előre közöltük a hallgatókkal, a korábbi évek írásbeli feladataiból pedig — mintának — néhányat kifüggesztettünk a tanszék hirdetőtáblájára.

— Az eddigiekből úgy tűnik, hogy a hallgatók hozzáállására vezethetők vissza a rossz eredmények...

— Ezt nem mondtam. Az előadásokon, szemináriumokon és vizsgákon a hallgatók fegyelme jó volt. Annál több nehézséget okoztak a technikai feltételek — mikrofon, csöpögő előadóterem... S azt hiszem, tárgyunk lecsökkentett óraszáma sem a tanulásra ösztönözte a hallgatókat.

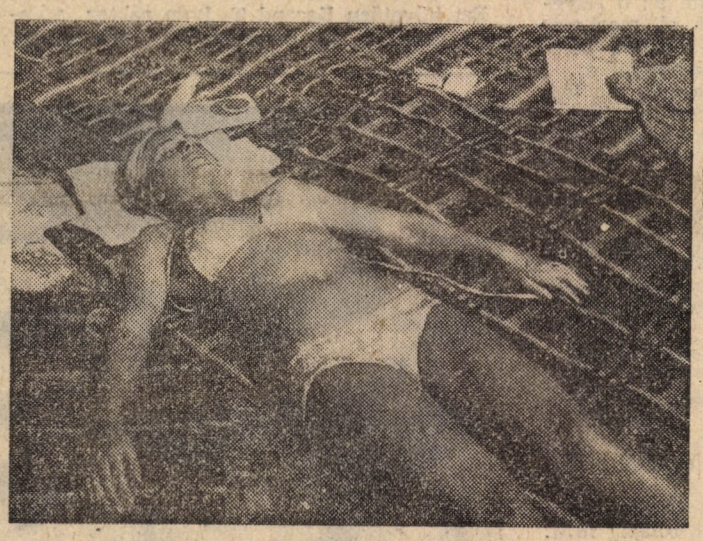

Nem hasaltunk el a vizsgákon, csak hanyatt estünk a meglepetéstől

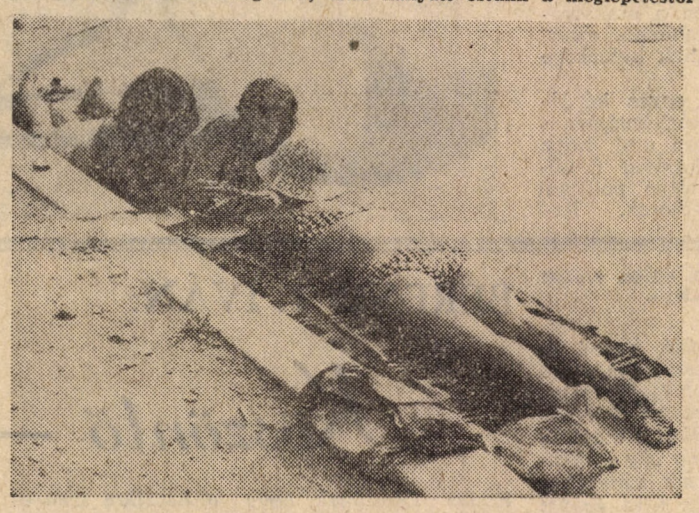

Az ipari üzemszervezés tanszéken nyugodtabb a helyzet, mint fél évvel ezelőtt.

— A második félév azért is könnyebb volt számunkra, mert fő tárgyunkból csak gyakorlati jegy volt — mondja *Máriás Antal* tanszékvezető. — Ezt két zárthelyi, egy dolgozat és az évközi szereplés alapján kapták a hallgatók. A dolgozatok kijavítása és értékelése okozta a legtöbb munkát, de ez szükséges és jó előtanulmányt jelent a diplomaíráshoz. Minden csoportban 3—4 igen kiváló dolgozat született, de az általános színvonallal is meg vagyok elégedve.

A gyakorlati jegyek is jobbak voltak ebben a félévben, mint az előzőben. Ezt — érdekes módon — arra tudnám visszavezetni, hogy a félév első zárthelyije elég rosszul sikerült, ettől megijedtek és tanulni kezdtek. A második zárthelyi már egészen jó eredményeket hozott, ha az elsőnél is így tudták volna az anyagot a diákok, szemináriumi munkánk is sokkal hatékonyabb lett volna.

Ami feltűnő volt számomra, az a tanár „A" szakosok különösen rossz szigorlati eredménye. A 14 hallgató közül mindössze egy kapott jelest, két bukás volt. Nem azt mondom, hogy nem tanultak, inkább úgy mondanám: nem tudással jöttek vizsgázni.

★

A matek mellett a politikai gazdaságtan is azon tárgyak közé tartozik, melyeket nem lehet elkerülni: első és másodéves korában minden hallgató közeli kapcsolatba kerül vele. *Hardi Péter,* a politikai gazdaságtan tanszék tanársegéde, tanszéki titkár, hangsúlyozta, hogy csak előzetes tájékoztatást adhat, a végső összegezés, a tapasztalatok levonása még hátra van.

— Az eddigiek alapján úgy látom, hogy a szigorlatokon igen gyenge eredmények születtek. Különösen feltűnő, hogy jó — négyes, ötös — kollokvium után, többen kaptak elégtelent, vagy kettest a szigorlaton. A legtöbb gond az összefüggések felismerésével volt, sok esetben pedig az alapfogalmakkal nem voltak tisztában a vizsgázók.

Az elsőévesek kollokviumai szintén nem mondhatók sikeresnek. A tanszék igen sok vizsganapot adott meg, mégis rengeteg volt az átjelentkezés. Ezt vizsgaszabályzatunk számlájára is írnám: sokan a kiskapukat keresik, egyes vizsgáztatóktól menekülnek. A vizsgáztatás egységesítésében történt előrelépés, persze, két egyforma vizsgáztató nincs, s azt hiszem, más tanszékeken is ugyanez a helyzet. A különbség nálunk, úgy érzem, abban van, hogy a kötelező irodalmat más hangsúllyal kérjük számon. A hallgatók — szerintem —, az eddigiekből ítélve, kevés gondot fordítanak a pg.-re. Bár a végleges adatok nem állnak rendelkezésre, úgy látom, hogy az idén mindkét évfolyamon nagyobb a bukási arány, mint az előző években, kevesebb a jeles és a jó, és ezek egy része is csak viszonyított jeles, illetve jó osztályzat.

F. S. P.

Szép nyári nap — foltos farmerek az út mentén

(Folytatás az 1. oldalról)

— Négy-öt alkalommal fogunk építőtáborokban játszani. Ezt persze megelőzi egy párnapos edzés. Egy kicsit összepofozzuk a bandát, régóta nem tudunk becsületesen gyakorolni. Hiába, ilyen a vizsgaidőszak — sóhajt fel Laci, az együttes már jól ismert tagja.

— S a „munkán" kívül? A nyaralás?

— NDK-ba megyek két hétre. Csak ez számíthat pihenésnek. Július végén felvételiztetek, mint KISZ-es, augusztusban instruktorként elsős táborba megyek.

Portás jó pénzért

— Eleget nyaraltam már négy éven keresztül! Most, az utolsó szabad nyaramon szeretnék végre egy kis pénzt is keresni! Az „igazi" munkám szeptemberben kezdődik. Addig? Portáskodni fogok, jó pénzért! Ezért is vállaltam el — mondja a IV. éves Pálmai Géza.

— És semmi nyaralás?

— Csak hétvégeken, vagy délutánonként, meló után. Balaton, Palatinus... Különben is, még vár rám egy nagy feladat. Októberben lesz az államvizsgám. Arra is készülnöm kell.

Balaton és Edinborough

Ennyi kérdezősködés után másra is kíváncsi lettem. Tanáraink vajon mit terveznek a nyárra? Elvégre nekik is jár a kikapcsolódás — utánunk. Első utam egyetemünk rektorához vezet, s veszem a bátorságot, hogy Berend elvtársat zaklassam magánjellegű kíváncsiskodásommal.

— A nyarat a Balatonnál fogom tölteni. De a pihenés mellett két fontos dolgot kell elkezdenem. Ránki Györggyel dolgozunk együtt egy európai összehasonlító gazdaságtörténeti munkán. Nyáron megkezdjük az előkészületeket. Ez elsősorban olvasást jelent. Új és legújabb szakirodalom átnézése, kiegészítő anyaggyűjtés, az előkészítő munka záró stádiuma. Több éves munka előtt állunk. A másik fontos feladatom ősszel kezdődik. A Berkeley-i egyetemen tartok előadásokat — az őszi szemeszterben. Két kurzus lesz — az előkészületekkel már most nyáron foglalkoznom kell.

Augusztus közepén Edinborough-ban lesz a VII. gazdaságtörténeti kongresszus. Ezen is részt veszek — előadást tartok.

— Mennyiben jelent változást a mostani nyár az elmúlt évekhez képest?

— Szeretnék többet pihenni, mint az elmúlt esztendőkben.

Kandidátusi disszertációval

Bessenyei Lajos, a statisztika tanszék adjunktusa.

— Nyáron szeretném megírni a kandidátusi értekezésemet. Vidéken fogom eltölteni a nyarat, a pihenést és a munkát összekapcsolva. Augusztusban cseh és NDK utat tervezek. Elsősorban Prágát és Berlint szeretném alaposan megismerni. A Berlin melletti tórendszernél úgy érzem, tökéletes lesz a pihenés. Nem szeretem a kötött programokat, szabadon kívánom eltölteni ezt a nyarat.

Dr. Krekó Béla, az egyetemi számítóközpont igazgatója. Az elmúlt évekhez képest most szerényebb program várja, de ez is nagyon kellemes.

Gyalog a Kárpátokon át

— Eddig minden nyáron utaztam valahová. Spanyolország, NDK, Erdély, Olaszország... ezen a nyáron Pesten maradok, a négy unokámmal.

— Te, hidd el, a mi nyári programunk még említésre sem méltó. Semmi különöset nem fogunk csinálni — szabadkozott a tanár „A" szakos Pálinkó Éva és Kersánszky György, amikor „szenzáció" reményében faggattam őket nyári terveikről.

— NDK-ba megyünk dolgozni, a keresett pénzt pedig utána „elherdáljuk". Leutazunk egészen a tengerig, sokat városokat megnézünk, majd Lengyelországon keresztül jövünk haza.

Megvallom őszintén, valóban valami extra eset után kutattam. No, azért nem teljesen hiába! Hallottam egy srácról, aki a Szaharába indult el felfedező útra — őt már aligha érem utol. Valószínű, hogy egy teve hátán már elnyelte a sivatag. Tudok még egy másikról, aki gyalog indul el a Kárpátokon át Romániába. Ealszerencsémre, vele sem tudtam találkozni. Bár úgy érzem, vele tartalmasabb lesz majd a beszélgetés a túra után.

S a többiek, akikkel beszélgettem? Élnek a lehetőségeikkel, hasznosan, az adottságoknak megfelelően óhajtják eltölteni a nyári hónapokat. Szeretnének sok újat és szépet látni. Sokan évek óta tervezik a „nagy" utat —, s hogy egy híres könyv címével éljek, alig várják, hogy „Úton" legyenek, s élményekkel, tapasztalatokkal gazdagon térjenek vissza.

— babucs —

Információs ankét

(Folytatás az 1. oldalról)

hogy a pártegységgel, a párt vezető szerepének elismerésével nincs probléma, értelmezésbeli nézetkülönbségek azonban tapasztalhatók. Felhívta a figyelmet arra, hogy ezeket a nézetkülönbségeket nem megszüntetni kell, hanem minél több vitával felszínre hozni az egységes értelmezés kialakítása, a végrehajtásra való mozgósítás céljából. A pártbizottság meghatározta az előttünk álló legfontosabb feladatokat — a kommunista szakemberképzést, a nevelő munka hatékonyságának javítását, a pártdemokrácia és pártegység biztosítását, a kádermunka javítását, a KISZ politikai munkájának segítését — amelyek beépülnek majd az állami és társadalmi szervek munkájába.

Ezt követően Szarvas László néhány a tájékoztatókban felvetett részletkérdésre reagált. A szervezeti átalakítással kapcsolatban elmondta, hogy sok gátja volt az alapszervezetekben a hatékony munkának — többek között például néhány alapszervezet, illetve pártcsoport igen magas létszáma, s egyéb különböző okok — amelyek miatt indokolt volt kísérletileg bevezetni ezt az új szervezeti formát, ami persze nem az egyedüli módja a pártmunka hatékonysága javításának. A párttagság véleménye megoszlott ebben a kérdésben — részben ellentétes volt — de a munka javításának más módjára, vagy más szervezeti felállásra érdemi javaslat nem született. Úgy tűnik, hogy a problémákat sokan nem érzékelték súlyuknak megfelelően. Ma már az alapszervezetek tagjai tudomásul vették a határozatot, s annak végrehajtását segítik, s az alapvető káderproblémák is a megoldódás útján vannak.

A hallgatói tagfelvételi munka kampányszerűségével és annak a végzősök irányába való elcsúszásával kapcsolatban — megjegyezve, hogy ebben a kérdésben nem a vb, hanem az alapszervezeti vezetőség kompetens. — Szarvas László kifejtette, hogy jobb ütemezéssel valamelyest lehet csökkenteni a kampányszerűséget, de az oktatási rendből következően a hullámhegyeket aligha lehet kiküszöbölni. Mivel egy tagfelvétel előkészítése, lebonyolítása, igénybevesz néhány hónapot, szükségszerűen a szemesztrek végére sűrűsödnek azok. Ami a dolog másik részét illeti;

ha I., II. éven nincs tagfelvételt előkészítő tevékenység, értelemszerűen a végzősök irányába csúszik el a hallgatói pártépítés.

Viszont az sem lenne helyes, ha az ő felvételüket csak azért halasztanánk el, mert már végeznek, hiszen későbbi munkájukat, beilleszkedésüket, hasznos tevékenységüket a munkahelyükön elősegíti az, ha már párttagként kerülnek oda. Ugyanakkor azonban a hallgatói pártépítés évfolyamonként való arányosabb megoszlása érdekében célszerű lenne, jobban támaszkodni arra az alapszervezetre, amely az elsőéveseket patronálja. Ennél súlyosabb gond, a KISZ-alapszervezetek ajánló tevékenységében helyenként meglevő probléma. Ebben a kérdésben is

a pártalapszervezetek az illetékesek, nekik kell felmérni, hogy mely KISZ-alapszervezetekben nem ismerik eléggé a követelményeket, hol végzik túl sematikusan ezt a tevékenységet, illetve hol tapasztalható túlzott maximalizmusra való törekvés.

Ennek a gondnak a könnyítése, a KISZ-alapszervezetekben egységes követelményrendszer kialakítása érdekében a jövőben tájékoztató jelenik meg a tagfelvételi munkával kapcsolatban.

Újra és újra előkerülnek a tájékoztatókban hatásköri kérdések. A pártbizottság 1976-ban foglalkozott ezzel, s az idén újra napirendjére fogja tűzni. Különösen a szakszervezeti hatáskörökkel van probléma, azonbelül is a szakszervezeti bizalmiak hatásköre nem eléggé közismert.

A tájékoztatókban felvetett egyes kérdések, valamint a KISZ küldöttértekezleten is felmerült néhány probléma arra utal, hogy a KISZ politikai-nevelő munkájával (különösen az alapszervezetekben folyó politikai munkával) nem lehetünk elégedettek. Kiemelkedett ebből a tevékenységből sok szempontból — a meghívottak körével, témaérzékenységével, vitáival — a Polvax. Ugyanakkor

néhány esetben — eurokommunimus-vita, a Tanu című film vitája kapcsán — több, jórészt jogos kritika is érte a Polvaxot. Valóban tapasztalható volt olykor tendenciózus vitaprovokálás, ami részben életkori sajátosságok, részben politikai-nevelőmunkánk hiányosságainak következménye is.

Mindezek mellett nem lenne igazságos, ha az évi 20—22 Polvax sikerét és eredményességét 1—2 eset alapján ítélnénk meg. Előfordul olyasmi is, hogy valaki itt-ott hallott félmondatokból, már torzítva kapott hírekből ítél, ahelyett, hogy személyesen részt venne a vitákon, hozzászólásaival alakítva is a vita irányát. A vb tárgyalt ezekről a kérdésekről, s a Polvax színvonalának javítása érdekében az egyetemi közművelődési bizottságot és néhány elvtársat bízott meg annak irányításával. Ugyanakkor a KISZ és párt agit. prop. bizottságnak is nagyobb figyelmet kell fordítania a Polvaxokon felvetődő témák tisztázására, szükség van az oktatói KISZ-esek, és párttagok tevékeny közreműködésére. Problémát jelentett néhány esetben az is, hogy túl sok külső vett részt a Polvax vitáin. Ehhez hozzá kell tenni, hogy az önmagában nem baj, sőt jó, ha különböző egyetemek hallgatói nem izolálódnak el egymástól, s közösen vitatnak meg különböző kérdéseket. Csak az jelent problémát, ha úgyszólván elözönlik a Polvaxot, túlsúlyba kerülnek saját hallgatóinkkal szemben. Ez ellen igyekszünk fellépni, de a kérdés megoldása érdekében a KISZ-bizottság is fölveheti a kapcsolatot más egyetemek KISZ-bizottságaival. A KISZ politikai nevelő munkájában a fentiekben már említett problémák mellett sok pozitívum is van, amiről szintén nem szabad megfeledkeznünk. Az eredményeket és hiányosságokat együtt, komplexen vizsgálva kell meghatározni a további feladatokat, tudatosabb, szervezettebb közösségi nevelőmunkát folytatni, erősíteni a szervezeti fegyelmet, amely törekvései megvalósításához a pártszervezet is hathatós segítséget kell hogy nyújtson a KISZ-nek. Végül egy a gazdasági igazgatóság dolgozói által tett észrevételre reagálva Szarvas László megjegyezte, hogy jogos és helyénvaló ha tiltakoznak munkájuk sommás megítélése ellen, még akkor is, ha abban valóban található bürokratikus vonás.

Ezt követően Berend T. Iván rektor válaszolt röviden az összegyűjtött kérdésekre. Többen hiányolták az egyetem 30 éves fennállása alkalmából rendezett tudományos ülésszak értékelését, amelyre azóta a pedagógus napon — nemcsak szavakban, premizálás formájában is — sor került.

Az ülésszak rendezvényei jól sikerültek, ezt külső visszhang és saját tapasztalatok alapján is állíthatjuk.

Nagy különbségek voltak az egyes szekciók között, de a szakmai színvonal összehasonlítása nagyon nenéz lenne. Talán elárul ebből valamit az egyes szekciók látogatottsága. Az a hatalmas vonzerő, amit például az ipargazdaságtan szekció kifejtett, önmagáért beszél. Hasonló volt a helyzet a világgazdaságtan szekció esetében, míg a felsőoktatási és a tervgazdasági szekció munkája ebből a szempontból kudarcot hozott, holott az elhangzott előadások kiválóak voltak. Összességében nagyon jól sikerült ez az ülésszak, tömegeket vonzott, reprezentálta az egyetem eredményeit.

Az alternatív blokkokkal kapcsolatos kérdésekre válaszolva elmondta, hogy azok gyakorlatban történő alkalmazásának első félévéről — különféle kezdeti szervezési problémákat leszámítva — a tapasztalatok pozitívak.

A rektori tanács részletes értékelése alapján szeptemberre megszületnek a hibákat kiküszöbölő intézkedések is, s februárig, a következő blokkok beindításáig még egy szemeszternyi idő áll majd rendelkezésre a jó előkészítéshez.

Problematikus volt — s ezt több helyről is jelezték — az államvizsga-bizottsági kinevezések ügye. A minisztérium csökkentette a bizottságok számát, s így néhány külső, aki évek óta részt vesz ebben a munkában, most nem kapott megbízást. Ebből különféle félreértések és sértődések származtak (néhányan személyük illetve munkájuk elleni kifogásként értékelték ezt a tényt, holott ilyesmiről szó sem volt). A minisztériummal folytatott tárgyalások alapján úgy tűnik, sikerül ebben a kérdésben valamilyen kompromisszumos megoldást találni.

Igen komoly gondot jelentenek a tanárszakosok — főleg az „A"-sok és „C"-sek — elhelyezkedési nehézségei. Ezen a problémán sajnos egyetemi hatáskörben nem lehet segíteni, viszont már a tavalyi tapasztalatok alapján a minisztérium is nagy rugalmasságot tanúsít a felmentések, pályázati feltételek módosítása terén, s így — ha sajnos nem is középiskolai tanárként — el tudnak helyezkedni tanár szakosaink is.

Mindenkit foglalkoztat az őszi mezőgazdasági munkák kérdése, amiről elterjedt, hogy a jövőben új szervezeti formában bonyolítjuk. Ennek reális alapja az, hogy a Bács megyei tanács előnyös szerződés kötését kezdeményezte egyetemünkkel, miszerint összes hallgatónkat tudná foglalkoztatni, mégpedig számunkra nagyon megfelelő időpontban, a tanév kezdete előtt. A beiratkozás után tehát egyhetes munka következne, (a gólyatábort is ennek keretében lehetne megszervezni) s ezt zavartalan szorgalmi időszak követhetné. Sajnos mindez — egy évre a Bács megyei tanács szervezési hibájából meghiúsult, s így

az idén még a tavalyi rendszer szerint az október 9-ével kezdődő hét lesz az őszi mezőgazdasági munka ideje, amennyiben erre szükség lesz.

Sokat vitatott kérdés a munka jellege. Az hogy társadalmi munkáról van-e szó, s ez esetben a szervezési munka a KISZ-re hárul, avagy az állami vezetés hatáskörébe tartozó kötelező munka-e. Tavaly, amikor ez a kérdés felmerült, kértük, hogy mutassák meg nekünk a vonatkozó minisztertanácsi rendeletet, amely a munka kötelező jellegét írja elő. Erre a kérésünkre azt a választ kaptuk, hogy a rendelet létezik, de nem mutatták azt meg, ezért különböző megoldások összehangolásával igyekeztünk az aranyközéputat választani. Amennyiben jövőre is hasonló lesz a helyzet, s az illetékesek csak szóban hivatkoznak ilyen döntésre, akkor mi a magunk részéről társadalmi munkának fogjuk tekinteni az őszi mezőgazdasági munkát.

Az egyik Polvax után különféle hírek terjedtek el a hallgatók valamiféle állítólagos titkos személyi anyagairól. Ezek a hírek bizonyos nyugtalanságot keltettek a hallgatóság körében. Mindenkit megnyugtatva Berend elvtárs leszögezte, hogy ilyen anyagok egyáltalán nem léteznek. Csak maguk a hallgatók által kitöltött, illetve megadott személyi adatokat tartjuk számon, tehát semmiféle misztikum, vagy titok nincs ekörül.

A diákok igénylik, hogy a KEN-en a diákrektor által hozott intézkedések megvalósuljanak. A tavalyi program —, hogy a tanárok vizsga előtt ne nézzék meg az indexet — noha, önmagában helyes és jogos igény rektori utasítás formájában nem megoldható probléma. Ezt meg is beszéltük a diákokkal, s ők is elismerték, hogy komolytalan dolog lenne ilyen kérdésben rektori utasítást hozni. Viszont

az idei diákrektor javaslata, hogy minden tanszéken rendszeresítsenek egy úgynevezett hallgatók könyvét, amibe a diákok bejegyezhetnék problémáikat, esetleges kifogásaikat, amelyeket szóban nehezebben mondanának el, jó ötlet, s elősegítheti a jobb kapcsolatok kialakítását.

Végül még egy kérdéskör a tanszékvezetői minősítések, illetve megbízatások, valamint az intézetesítés kapcsán felvetődött problémák kerültek napirendre.

A tanszékvezetésben a rotációs rendszer alkalmazásának kérdése elvileg tisztázatlan nemcsak egyetemünkön, hanem az egész felsőoktatásban. Ebben a kérdésben országos elvi tisztázásra van szükség.

Mi igyekszünk egyfajta hibridrendszert kialakítani, például az utóbbi időben volt rá példa, hogy öt év helyett hároméves megbízatást adtunk bizonyos feladatokkal összekapcsolva. Radikális módosulás, vagy szemléletváltozás nem várható ezen a téren, nincsenek meg a reális feltételei. Az intézetesítésekkel kapcsolatos felterjesztésünkre egyelőre még nem érkezett válasz.

A Pénzügyminisztérium ez ideig nem járult hozzá egyetlen intézetesítési terv megvalósításához sem, s javasolta az OM-nak, hogy dolgozzon ki ezzel kapcsolatban egységes koncepciót.

Így ebben a kérdésben egyelőre várakozó álláspontra kell helyezkedni, talán a legsürgetőbb intézetesítési terv megvalósítását elérhetjük a közeljövőben.

Az információs ankét befejező részében Dobrovics Iván adott tájékoztatót a rekonstrukciós munkálatok várható kezdéséről, ütemezéséről, amelyről lapunk ugyancsak tájékoztatja az olvasót.

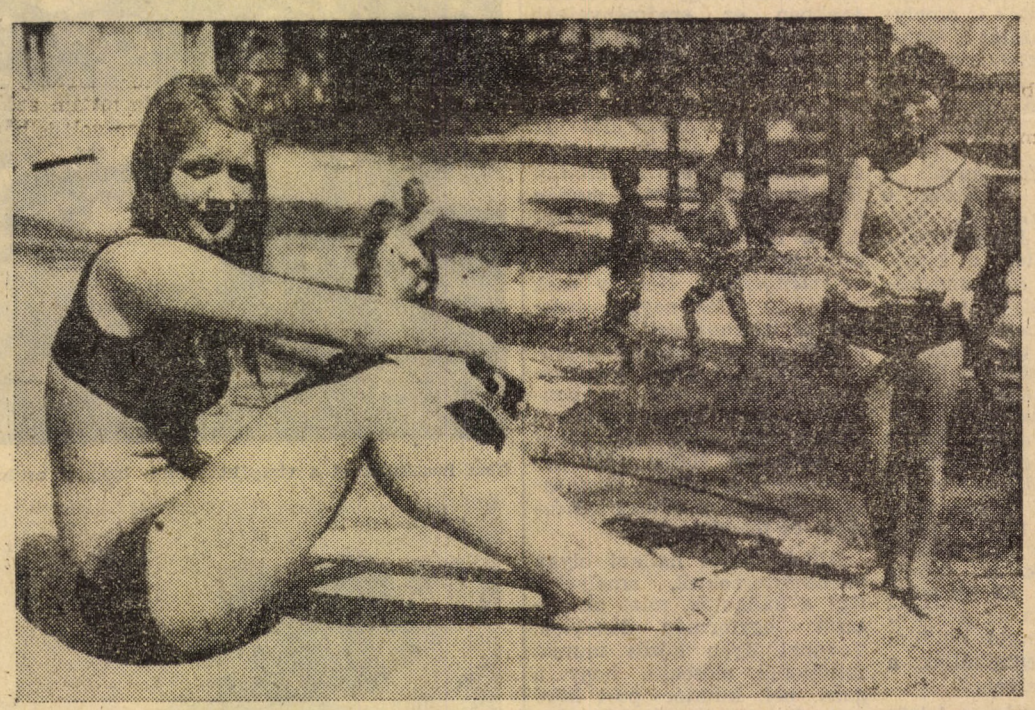

Köszöntő az egyetem 1949—1953. között végzett évfolyamának jubileumi találkozóján.

BERND T. IVÁN:

Köszöntő — 25 év után

Kedves lányok és fiúk!

Kedves anyává és nagyanyává, apává és nagyapává „serdült" évfolyamunk. És mégis és örökké: kedves lányok és fiúk! Meghatottan és szeretettel köszöntelek benneteket az egyetem nevében, köszöntöm magunkat a magunk nevében, azzal az örömmel, hogy egy emberöltő után, egy történelmi korszak méréséhez is elegendő negyedszázad után újra együtt vagyunk. Örülünk egymásnak. A viszontlátásnak. Örülünk annak, hogy élünk. Örülünk, hogy még nem kaptunk infarktust és eljöhettünk. Hogy már felépültünk az infarktusból és eljöhettünk. Örülünk, hogy örülni tudunk, hiszen a történelem nehéz terhét hordozzuk. Mi térdig gázoltunk a történelemben, s nem egyszer a történelem is átgázolt rajtunk. A történelem hatja át zsigereinket, határozza meg életünket. És örülünk, hogy egy kicsit talán a mi életünk, a mi évfolyamunk is meghatározza a történelmet...

De félek, máris elkalandoztam, hiszen mindenekelőtt köszönteni szeretnélek benneteket, és sorainkban külön is az ebből az alkalomból — hadd mondjam így — „haza" látogató öt finn évfolyamtársunkat. Szóját, Laurit és mindannyiukat, akik most újra velünk vannak.

De, ha az évfolyam nevében szólok, hadd forduljak először is a közöttünk ülő volt tanárainkhoz, mai kollégáinkhoz, barátainkhoz. Köszönjük, hogy eljöttek, eljöttetek. Hogy annak idején elindítottatok. Köszönjük Nagy Tamásnak és Pach Zsigmond Pálnak, a feledhetetlen logikájú és sugárzású előadásokat, köszönjük mindannyiotoknak az igényességet, azt, hogy megtanítottatok dolgozni. S köszönjük ezt azoknak is, akik nem lehetnek már itt. Köszönöm Markos Györgynek, hogy életem első egyetemi vizsgáján kávéval kínált, Rudas Lászlónak, hogy olthatatlan szenvedélyt plántált. Köszönjük, hogy közreműködtek évfolyamunk közösségi és emberi magatartásának, egy egész generáció szenvedélyének és moralitásának a formálásában.

Évfolyamunk egyetemi tanulmányai és egyben felnőtté válásunk évei sajátos időszakra estek. A fordulat éve után forradalmi átalakulás, az új egyetem formálódása, az első ötéves tervvel megindított roham a gazdasági elmaradottság ellen, valóságos kulturális forradalom, ami országunk történetében először munkás és paraszt családok gyermekeiből rekrutálta évfolyamunk nagyobb részét, egyben új értelmiségünk többségét! De milyen ellentmondásos évek voltak ezek! Első egyetemi évünk tanévnyitó ünnepsége egybeesett a Rajk-perrel. Utolsó egyetemi vizsgáinkra készültünk, amikor a rádió a kora nyár meleg levegőjébe harsogta Berija elszemtelenedésének és kivégzésének hírét. A menzán marharépa főzeléket ettünk. Éjszakába nyúlóan elemeztük egymás hibáit, kíméletlenek voltunk és kíméletlenségeket szenvedtünk. Élve boncoltunk és élve boncoltattunk.

Mi lennénk az a sosem-volt-még így sajátos generáció? Huszonnyolcasok-harmincasok! Akik félszavakból is megértik egymást? Igen, mi félszavakból is megértjük egymást. De félszavakon is összeveszünk. Mi félszavakért is máglyára küldtünk és máglyára mentünk. És azt hiszem, mégsem vagyunk sajátosak. Azt hiszem, olyanok vagyunk, mint minden más generáció. Igaz, egy részünk a világot akarta megváltani. De egy részünk akkor is csak a menzajegyét. Egy részünk vakhittel száguldott. Egy részünk akkor is aggályos passzivitással várakozott. Egy részünk vakhite elvezetett a racionális valóságkutatás és valóság formálás gyakorlati tetteihez. „Semmik vagyunk, minden leszünk" — hogy hittük, hányszor énekeltük együtt. A ma terheivel, felelősségével, örömével érezzük, hogy a néphatalom részesei vagyunk. Évfolyamunkról került ki országunk legjobb közgazdászainak, sőt szociológusainak, történészeinek is egy része. Egykori évfolyamunk volt hallgatói között ma vannak tanárok és könyvelők, államtitkárok és üzemvezetők, igazgatók és tervosztályvezetők, sőt vannak orvosok, vannak festők és vannak magánfuvarosok is. „Minden lettünk." Évfolyamunk könyv- és tanulmány-termésével már betölthető lenne egy jó kis magánkönyvtár. Halottaival egy csendes kis temetősarok.

Egy részünk siet, teremt, alkot. Szárnyakat kapott. Hamar, könnyen megnyílt előttünk minden. Megrészegülhettünk a feladatoktól, a betöltött posztok felelősségétől. Egy részünk — megrettenve ugyanezektől, vagy hiányolva az el nem értet — inkább alkoholba részegült. Nagyon-nagyon nehéz mindennek eleget tenni. Egy részünk szüntelen ügyeket véd, felismertnek vélt igazságokat. Egy részünk csak elért posztját. Egy részünknél a kettő kibogozhatatlanul összekeveredik. És van, aki semmit sem véd, aki feladta, aki elment.

Nehéz gondjaink vannak. Irányítunk. Vállalati, intézményi részlegek, diákok vannak a kezünk alatt. Sokat kell tanulnunk. Újat és újat. Nyelveket és matematikát. Szakmát, még mindig szakmát. Nehéz gondjaink vannak, mert gyermekeinknek lakás kell, ők nem indulhatnak úgy, mint mi, albérletekbe, zúgokba húzódva. Idős szüleink vannak. Egyszerre három generáció szellemi és anyagi gondját hordozzuk a vállunkon.

Huszonnyolcasok és harmincasok! Olyanok vagyunk, mint más generáció. Ugyanolyan örömökkel és gondokkal, mint az egyetem elvégzése után negyedszázaddal, az élet félévszázada körüli generációk találkoznak. Fájni kezd a derekunk, és operációinkról, gyerekeinkről mesélünk, unokáink fényképét mutogatjuk. Boldogtalanok vagyunk és félünk, mert megcsap az öregedés első szele. Boldogok vagyunk, mert még bírjuk az iramot, egyszerre látunk mindent belülről és kívülről is, bölcsebbek is vagyunk. Olyan örömeink vannak, amiket régebben nem ismertünk. Tudunk örülni egy szép fának, egy kellemes sétának. Férjek és feleségek még régi gyengédséggel tudjuk szeretni egymást. Még megcsap egy futó kaland izgalma. Még van, nagyon velünk van a munka kiteljesedett öröme.

Kedves lányok és fiúk! Nagyon és örökké kedves évfolyam. Mint látjátok, én készültem erre a köszöntőre. S még annyi mindenre kell készülnünk. Új feladatokra! Új tanulmányok megkezdésére is. Új könyvekre. Új egyéni örömökre is. Új betegségekre. Új halálokra. Még az életre kell készülnünk, mint huszonöt évvel ezelőtt. S mi még készülünk. Újra, mindig készülünk.

Budapest, 1978. május 29.

Polihisztor ne!

Egy oktató a művelődésről

Mikor Szombathelyi Ferenccel, a világgazdaságtan tanszék fiatal oktatójával leültem beszélgetni, bevallom, kis szorongás volt bennem, hisz az adott téma, a „közművelődés" nagyon tág fogalom, rengeteg minden tartozik bele. Hol is kezdjük, mire térjek ki kérdéseimben? De perceken belül teljesen feloldódott ez a szorongás és nagyon érdekes beszélgetés alakult ki.

Az első kérdést nem is én tettem fel, hanem Szombathelyi Ferenc maga érdeklődött, hogy miért éppen őt választottam ki erre a beszélgetésre.

Valóban sokat gondolkodtam, ki lenne a legmegfelelőbb „alany"? Azért választottam fiatal tanárt, mert nemrég még ő is diák volt, így még diákkori emlékei is frissen élnek benne. De minthogy néhány éve tanít, olyan irányú tapasztalatokkal is rendelkezik: mennyire szükséges az oktatásban, hogy valaki ne csak szorosan a saját szakterülete felé orientálódjon, hanem a szépirodalom, zene, képzőművészet iránt is érdeklődjön. *Ezért először azt kérdeztem, mi a véleménye, a diákok kulturális beállítottságáról?*

— Minthogy patronáló tanár vagyok, a diákok jobb megismerése végett egy első csoportban felmérést készítettem. Összeállítottam egy érdeklődési tesztet, melyben szerepeltek kulturális, politikai, logikai kérdések egyaránt. A teszteket átnézve elég vegyes kép alakult ki bennem. A kulturális kérdéseknél főleg a zenével és képzőművészettel volt baj, de a könyvek felsorolásánál is tapasztaltam furcsaságokat. Például sok esetben nem a tényleges szerzőnek tulajdonították a műveket. Szerepelt egy ilyen válasz: „legkedvesebb könyvem Steinbeck (!): Légy hű magadhoz". Arról nem is beszélek, hogy a „kedvelt" írók nevét mennyien írják hibásan. A politikai kérdésekre adott válaszoknál is sok hiányosságot tapasztaltam. Arra a kérdésre, hogy mi az eurokommunizmus, sokan nem is válaszoltak. Mindenesetre tanulságos felmérés volt ez, de egyben lehangoló is — többet vártam.

— De most már beszéljünk Önről. Önt a művészetek melyik ága vonzza különösebben?

— Az irodalom az a terület, amely legjobban érdekel, és a legnagyobb élményt adja. Gyermekkoromtól fogva olvasok és ez a szenvedélyem főleg a középiskolás évek alatt teljesedett ki. Szerencsés voltam abból a szempontból, hogy odahaza mindig akadt olvasnivaló és gimnáziumi tanáraimnak is sokat köszönhetek. Bár a könyvek állnak érdeklődésem középpontjában, nagyon igénylem a színházat is. Nemrégiben például a Pécsi Nemzeti Színház vendégjátéka nyújtott nagy élményt.

— Van kedvenc írója?

— Erre nagyon nehéz válaszolnom, sorolhatnék egy csomót, de talán, hogy szűkítsük a kört: vegyük a mai magyarokat. Örkény István, Sánta Ferenc például szerintem egyetemes érvényű mondanivalójával, jó szerkesztésével, pazar stílusával világirodalmi rangú író.

— A zene milyen helyet foglal el érdeklődésében?

— Szinte mindenféle zenét kedvelek, a komoly és könnyű zenét egyaránt. Sajnos keveset értek hozzá, gyermekkoromban környezetemből nem kaptam zenei impulzusokat. Az opera és az operett az a zenei műfaj, amit nem szeretek.

— Ön öt éve a Kinizsi kollégiumban lakik, így sok emberrel találkozik, sokaknak az életét, beállítottságát kísérheti figyelemmel. Milyen vélemény alakult ki Önben az érdeklődési kör tekintetében?

— Én, ha valami új helyre megyek, például egy olyan lakásba, ahol nem jártam, első dolgom, hogy a könyvespolcot végignézem, ebből bizonyos következtetést lehet levonni a lakás gazdáiról. A kollégiumban is sokszor néztem meg a könyvespolcokat, de ezek tartalma bizony elég gyér volt. Különben az elsős csoportomat nemrégiben elvittem hozzánk Debrecenbe. Bementek a lakásba és egy idő után azt vettük észre, hogy az egyik fiú eltűnt. A könyvespolcnál találtam meg, böngészgetett. Örültem neki, ha a kíváncsiság megvan, az már pozitívumnak számít.

— Nem próbálkozott még irodalmi vitakör szervezésével?

— De igen. Ez úgy kezdődött, hogy a Kinizsiben voltak hajdanában műsoros estek, amire neves vendégeket hívtak meg. Elmentem egy párra, de aztán hallottam, hogy ezek az emberek nagy pénzekért jönnek el, és ez valahogy nem tetszett nekem. Ekkor kezdtem a színház iránt mélyebben érdeklődni. Kialakult bennem valamiféle közlési vágy, hogy átadjam másoknak is azt, ami engem érdekel. Arra gondoltam, hogy szervezek egy beszélgetéssorozatot a színházról. Már megvoltak a kiválasztott emberek is, aztán közbeszólt a katonai behívóm, így csak két találkozót tarthattunk meg. Az egyik beszélgetés vendégeként Vámos László rendezőt üdvözölhettük és mondhatom, remekül sikerült az összejövetel. A másiknak „A politikus ember a színházban" volt a témája, erre pedig Avar Istvánt hívtam meg, aki „civilben" országgyűlési képviselő. Mondanom sem kell, mindketten ingyen jöttek el. Előre megbeszéltük a találkozásokat Bodrogi Gyulával és másokkal is, csakhát a katonaság... Na, de visszatérve erre a két beszélgetésre: a hallgatóság számát tekintve mindkettőt kudarcként kellett értékelnem. Igaz, hogy délután tartottuk, de a jelenlevők gyér számából érdektelenség volt lemérhető. Így aztán a „missziós" kedv alább hagyott bennem.

— És mit gondol, most sem lenne érdeklődés?

— Nem tudom, talán igen. A Polvax meglehetősen egysíkúvá vált, jó lenne valami más profil is. Az a baj, hogy a diákok az egyetemista éveket nem használják ki. Aki a diploma után vidékre megy dolgozni — már pedig sokan mennek — annak nincs lehetősége vezető kulturális személyiségekkel való találkozásra, ha meg kis helyre kerül, még színházba vagy koncertre járni sincs nagyon alkalma. Maradandó élményt kellene jelentenie annak, hogy az ember diák korában találkozott X. Y. neves, kulturális, közéleti személyiséggel.

— Úgy tudom, nagyon elfoglalt? Hogy szakít magának időt a „kultúrára"?

— Úgy alakítom a többi teendőmet, hogy az olvasásra, színházra, koncertre, mindig jusson időm. Olyan nincs, hogy ha én el akarok olvasni egy könyvet, időhiány miatt ne sikerülne!

— Ön szerint az oktatásban mekkora szerepe van annak, hogy egy tanár saját szakterületén kívül is műveli magát?

— Nagyon nagy szerepe van. Csak az lehet bármilyen szakterületen, így a közgazdaságtanban is jó előadó, aki művelt, olvasott, széles látókörű. Feltétlen rányomja bélyegét az előadására tartalmi és formai szempontból egyaránt.

Ma már szerintem nem igen lehet valaki polihisztor. Benedek István még talán az —, bár ezt a szót ő maga nem szereti —, mert különleges tehetség és családi körülményei is szerencsések voltak. De ő unikum. Nagyon szeretem a színes egyéniségeket, az igazi ismeretterjesztést csak ilyenek tudják megvalósítani. És ilyennek tartom Szentágothait vagy Czeizel Endrét is. Viszont a mindenhez magasfokon értő „reneszánsz" formátumú emberideál korunkban elképzelhetetlen. Az érdeklődő ember azt a maximális célt tűzheti ki önmaga elé, hogy két-három dologban jártas, a többiben pedig nem analfabéta. Jó lenne, ha a közgazdászokra is érvényes lenne az egyetem elvégzése után a fenti meghatározás. Egyetemi stúdiumaink a „humán" és „reál" típusú műveltség elmélyítésére és összekapcsolására is lehetőséget biztosítanak.

Geszti Margit

Beszélgetés egy új párttaggal

Pásztor Miklós V. éves népgazd. terves hallgató ez évben nyert felvételt az MSZMP tagjainak sorába. Az elhatározás, hogy valaki jelentkezik a pártba, rendszerint hosszú érlelődési folyamat eredménye, s már a szándék határozott kialakulása előtt számos tényező — családi környezet, nevelők, tanárok hatása baráti kör, stb. — segíti a politikai fejlődést, hat ebbe az irányba.

— A te esetedben melyek voltak azok a tényezők, hatások, amelyek alapvetően formálták személyiségedet, világnézetedet, politikai látásmódodat?

— Az első ilyen hatás a családi környezetben ért. Anyám tagja volt a szoc. dem. pártnak, később az MDP-nek, — pedagógus lévén — az úttörő mozgalomban dolgozott, s természetszerűen adott át nekem egyfajta politikai látásmódot. Ami ennél — már korommal fogva is — nagyobb jelentőségű volt, az a középiskolás kollégiumi élet. Olyan kollégiumban éltem, ahová budapesti fizikai dolgozók gyermekeit vették fel — apám segédmunkás volt, jelenleg nyugdíjas — abból a célból, hogy későbbi továbbtanulásukat elősegítsék. Nem volt nagy a kollégium, 60—70-en voltunk, 4—6-an szobaközösségekben éltünk. Az önnevelés pedagógiai elve érvényesült, miszerint kevés megkötöttségben volt részünk — III.—IV.-ben már teljesen magunk osztottuk be az időnket, szerveztük meg a szobaközösségek életét, minden apróságot magunk csináltunk — a tanárok inkább afféle instruktori szerepet töltöttek be. Sok fiatal tanárunk volt a kollégiumban, akik szívesen, örömmel látták el feladatukat, sokszor vettek részt — gyakori — éjszakába nyúló beszélgetéseinkben.

— Volt itt részetek valamilyen plusz politikai, illetve tanulmányi képzésben is?

— Ezt nem mondanám, inkább a jó körülmények, felszereltség segítette ezt elő. Volt saját könyvtárunk, a tanárok erősen szorgalmazták, hogy használjuk is azt, különféle — politikai témájú — előadások is voltak, de ezeknél sokkal fontosabb volt, többet adott az a légkör, amiben éltünk. Az a demokrácia, ami nem is annyira politikai, mint inkább bizonyos társadalomtudományi gondolkodást plántált belénk. Emellett persze az iskolai KISZ-életből is kivettük részünket. Középiskolás koromtól egészen mostanáig különféle alapszervezeti funkciókat láttam el — voltam titkár, agit.-prop.-titkár, szervező titkár — s részt vettem középszintű KISZ-vezetői munkában is. Újpesten a kerületben dolgoztam, ide még az egyetemről is visszajártam vezetőképzést tartani. Elvégeztem a marxista—leninista középiskolát. Mindez így együtt már középiskolás koromban elvezetett az elhatározáshoz, hogy jelentkezem a pártba. Ezt a szándékomat jeleztem is, de tanáraim azt javasolták, hogy várjak még ezzel, annál is inkább, mivel úgy ítélték meg, hogy a tanulmányi fegyelem terén akad javítani való.

— Milyen típusú diák vagy? „Mindenevő", vagy bizonyos mértékig válogatós?

— Hát, inkább az utóbbi. Azzal foglalkozom szívesebben és többet, ami érdekel. Ezért is alakult úgy, hogy többet vártak tőlem a tanáraim, mint amit nyújtottam egyes tárgyakból. Volt ebben egy kis csalódás is, ugyanis matematika—fizika tagozatos osztályba jártam és kellett egy-két év, hogy világossá váljon előttem, hogy ez nem egészen az én profilom. Harmadik-negyedikben már teljesen a társadalomtudományok felé orientálódtam, ennek megfelelően válogattam az iskolai szakkörök, a könyvek között és természetesen alakult ki mindebből, hogy ide jelentkeztem, a közgázra.

— Ilyen jó középiskolai közösségi élet után hogyan sikerült beilleszkedned, megtalálnod a helyedet itt?

— Ez elég könnyen és gyorsan ment, amiben közrejátszott az is, hogy a régebbi baráti körömből is többen idejártak, de a csoporttársaimmal is elég hamar jó kapcsolatba kerültem. Ezenkívül a KISZ-munkában is hű maradtam régi hagyományaimhoz, alapszervezeti vezetői funkciók mellett voltam KISZ-bizottsági tag, dolgoztam a Studium Generaléban vezetőségi tagként (ezt elég rövid ideig csináltam, valahogy ez nem ment igazán jól nekem), és azt hiszem, hogy bízvást számíthatom magamat a kari KISZ-bizottság mellett működő aktívagárda tagjának ma is.

— Mint mondtad, már középiskolás korodban eljutottál az elhatározásig, hogy jelentkezel a pártba. Mi az oka, hogy ehhez képest csak ilyen későn, ötödéves korodban került sor a felvételedre?

— Az egyik ok, hogy nem magát a párttagságot tekintettem legfőbb konkrét célomnak, hanem ennél fontosabbnak tartottam azt, hogy tegyek valamit, dolgozzak, és erre a KISZben volt is bőven alkalom. Halasztódott amiatt is a dolog, hogy többször bevettek a pártépítési tervbe, de különféle technikai akadályok miatt mindig későbbre tolódott a felvételi ügyem. Ezenkívül az alapszervezeti vezetői munkám megítélése az alapszervezetben is, a HPCS-ben is elég sok vitát váltott ki. Voltak, akik azt kérték rajtam számon, hogy nem sikerült az alapszervezetből jó baráti közösséget létrehozni — szerintem pedig ezt nem lehet erőltetni, vagy kialakul egy csoportból tényleg egy baráti közösség, vagy nem — míg mások abban látták alapszervezetünk nem megfelelő működésének az okát, hogy nem léptek fel elég erélyesen a szervezeti fegyelem javítása érdekében. Végül is az alapszervezetem szavazattöbbséggel javasolta a felvételemet. A másik ajánlóm Sándor Péter volt, a tud. szoc. tanszék gyakornoka, aki régről ismer, már, Újpesten is együtt dolgoztunk a kerületi KISZ-ben.

— Néhány hónap múlva kézhez kapod a diplomádat. Hogy nézel a diákélet vége felé? Hol fogsz dolgozni?

— Ami a diákévek elmúltát illeti, nem sajnálkozom különösebben miatta. Úgy érzem, szükségem van már valami konkrét munkára. Ehhez járul az is, hogy nős, családos vagyok — van egy fiam — s ebből a szempontból sem hátrány a végzés. Ami az állást illeti, az viszont még elég bizonytalan. Szeretnék a filozófia tanszékre kerülni gyakornoknak, a politikai filozófia érdekel, azzal szeretnék foglalkozni.

—nk

Híradás városiaknak

Barátkozás Cibakháza ötezer lakosával

A CSECSEMŐ mindig a közvetlen környezetével kezdi a megismerkedést. Azután már életszínvonal, egyéni lehetőségek függvénye, hogy meddig terjed ki a horizont.

Manapság felnőtt korban mintha ez a megismerési sorrend fejtetőre állt volna. Körülbelül tíz éve számít már közhelynek, hogy sokan jobban ismerjük Csehszlovákiát (sőt, mostanában Spanyolországot) mint hazánkat.

Szebeni Marci „törzsgyökeres" pesti. Nem tudom, menynyire mozog otthonosan a közelebbi vagy távolabbi országban, de saját bevallása szerint a magyar faluról jobbára csak könyvekből alkotott fogalmat.

— Tavaly ősszel indult a népművelési tanfolyam az egyetemen. Most már tudom, hogy ez távolról sem volt népművelés Sokkal inkább önművelés —, lehetőség hogy egy kicsit megismerjem a falusi életet. Ez is vonzott, meg hát ... miért tagadjam? a februári tíznapos üdülés — barátkozás Cibakháza ötezer lakosával. Ősszel és télen volt egy-két előadás, némelyiknek a szerepét, bevallom most sem értem. Megtudtuk ugyan, hogy most már nem népművelés van, hanem közművelődés, és hogy a népművelő nem egyszerűen csak lemegy falura és népművel, hanem az indítást adja meg, az érdeklődést kelti fel. És nem feltétlenül úgy, hogy előadást tart az impresszionista festőkről, hanem esetleg a korszerű sertéstenyésztésről kezd beszélni. Mert ott kell kezdeni, hogy becsalják az embereket a művelődési házba. Cibakházán is... Nagyon sok emberrel beszélgettünk, vezetőkkel, munkásokkal, értelmiségiekkel. Őszintén beszéltek a helyi életről —, nem szépítették a helyzetüket, sőt. Ja, és nagyon barátságosak voltak, különösen a velünk egykorú fiatalok. Nekem ez külön élmény volt, — tudod a katonaságra visszaemlékezve nem hittem volna, hogy így viszonyulnak a városból lejött egyetemistákhoz. Szóval Cibakházán gyakran üres az egyébként modern, szép művelődési ház. Az emberek jól élnek, kétszintes családi házak épülnek, de húzódozva mondják, hogy a kultúrára nem jut idő. Persze azért egy Kovács Apollónia esten, vagy ha pesti komikusok hakniznak, csak megtelnek a széksorok. Író-olvasó találkozó, előadások — kinek van arra ideje? Meg egyébként is, nyolc órakor kezdődik a főműsor a tévében. Még a mozik műsorát is ehhez igazítják, nyolc után nem is kezdődik előadás. Az utcák üresek, majdnem mindenki a tévé előtt ül. Egyébként az életkorban előrehaladva, egyre csökken az érdeklődés a kultúrát jelképező művelődési ház iránt. Harminc éven felül alig valami, a fiatalokat még összetartja a táncház, a disco, a gyerekek viszont 14 éves korig nagyon sokat vannak együtt. Szakkörökbe járnak, a pedagógusok foglalkoznak velük, képzésben is, lehetőségekben is azt kapják majdnem, mint a városi gyerekek. Később azonban történik valami —, elmarad a gondoskodás, megkezdődnek a mindennapi gondok. Máshová járnak dolgozni, családot alapítanak — marad a mozi és utána a tévé.

ILYENNEK KÉPZELTEM-E el? ... Nagyobbnak hittem azt a bizonyos szakadékot — főleg a katonaság élményei alapján. Persze a cibakháziak lehetőségei elmaradnak a városiakétól, de nem is színház építésével, mint inkább a meglevő lehetőségek kihasználásával kellene kezdeni — hogy nőjenek az igények.

Igen, beszélgettünk a helyi értelmiségiekkel is. Ők se nagyon járnak a rendezvényekre. Nincs idejük ... Egymásra se. Nemrég értelmiségi klubot akartak szervezni, a helytörténeti kutatások mellett azzal a céllal is, hogy összerázzák ezt a harminc, negyven embert. Ketten-hárman jöttek el az összejövetelekre. A pedagógusokat a szakkörök tartották távol, az egyszem orvost pedig 5000 ember panaszai. Marad a tévé ... Meg talán többet olvasnak, és mást mint a falusi dolgozók. Ja, a mozi ... Az orvos például nem jár oda. Nem tartja rangjához méltónak „ebbe a moziba" beülni, nem olyan a „társaság". Igaz ez nem általános, a többi értelmiséginek nincsenek ilyen előítéletei, de — az eltérő gondok, problémák miatt érthető — kicsit elkülönülnek a többiektől.

Találkoztunk a pappal is. Itt is más volt az élmény, mint amit előre elképzeltünk. Régen a pap volt az egyik legfontosabb ember a faluban, a központ. A cibakházi lelkész már kívül él a közösségen. Az ötezres községben, ahol jóformán mindenki ismer mindenkit, ő már nem tudta, ki vezeti a művelődési házat. Ráadásul a népművelő helyi születésű ... A hagyományok ugyan még élnek, templomi esküvő, első áldozás, temetési ceremónia — még párttagoknál is. De a vasárnapi misékre, a mindennapi vallásosság bizonyítására már kevesen járnak. Igaz, ma még (vagy már) az is távoltartja őket, hogy félnek: kibeszélik őket a szomszédok.

JÓ VOLT ez a tíz nap. Mondom, távolról sem volt ez „népművelés": Városi gyerekek ismerkedtek a falusi élettel, ismertetés azok számára, akik esetleg a diplomájukkal falun helyezkednek el. Egyikünk, egy ötödéves orvostanhallgató a tapasztalatok alapján erősen gondolkodik is már ezen.

Hogy én? Lemennék-e dolgozni? Cibakházán is megkérdezte mindenki, akivel csak beszélgettünk. Mindig az volt a kibúvom, hogy nem tudnék a diplomámmal elhelyezkedni ... Nézd, azért mégis nagyvárosban nőttem fel, más légkörben — nagyon kötnek a városi lehetőségek, ez az életforma ...

Nem, nem pergett le rólam nyomtalanul a tíz nap. Olyan kedvesek, vendégszeretőek voltak a helybeliek, hogy szeretnék máskor is találkozni velük. A jövő héten is leutazom, és már most meghívtak az őszi szüretre. Persze hogy lemegyek, pedig a helyi homoki nem a legjobb bor.

Lambert Gábor

Nyári képzőművészeti kalauz

Az elkövetkezendő hónapok a pihenés, a nyaralás időszakát jelentik valamennyiünknek. *Azoknak szeretnénk a következő sorokban segítséget adni, akik az üdülés, szórakozás közepette is, sőt, esetleg ezeknek szerves részeként néhány művészeti — elsősorban képzőművészeti — esemény megtekintését is programba veszik.* Ha országjáró túrát tervez valaki, az alább következő időpontok esetleg segítenek a gondolkodásban, vagy ha konkrét helyen nyaral, talán program-pontot jelenthet az ott nyíló kiállítás.

A felsorolás természetesen nem lesz teljes, hiszen nincsen olyan intézmény jelenleg az országban, amely összefogná, szervezné az országban megnyíló kiállításokat.

A legkedveltebb üdülő és kirándulóhely ma Magyarországon még mindig a Balaton. *VII. 2-án nyílik meg a baltonbogláti kápolnákban Somogyi József szobrászművész és Reich Károly grafikusművész kiállítása.* Balatonboglár viharos gyorsasággal tünt fel a képzőművészeti életben. Mintegy tíz esztendővel ezelőtt néhány fiatal művész fedezte fel az elhagyott kápolnáknak és a nagy idegenforgalomnak rendkívül hatásosan összeötvözhető és hasznosítható együttesét és a hivatalos állami kiállítóhelyeken nehezen bemutatható, avantgard jellegű törekvéseiknek itt legalizáltak tárlatlehetőséget. És bár a rendkívüliségével villámgyorsan mítikus hírnévre szert tevő kápolnákban a fiatalok kiállításainak hamarosan véget vetettek, ezt követően a kápolnák hivatalos kiállítási helyekké váltak. A tavalyi nagysikerű és csodálatos élményt jelentő Kerényi Jenő kiállítás után az *idén két Kossuth-díjas művészünknek, a klasszikus rajzkultúráival az emberi test és a szerelem szépségét hirdető Reich Károlynak, valamint a rendkívüli tehetségével és érzékeny plasztikai tudásával az Ember nagyságát, nagyszerűségét megmintázni képes Somogyi Józsefnek láthatjuk a kápolnákban alkotásait.*

Keszthelyen VIII. 5-én nyílik a IX. Balatoni Nyári Tárlat. Ez a kiállítás az ország számos hasonló jellegű kiállításai között egy, még csak azt sem lehet elmondani, hogy a műalkotások zöme itt a Balatonhoz fűződik. Talán csak annyi a jellegzetessége (bár bizonyos értelemben ez is rokon vonás a többi nyári—őszi tárlattal), hogy *itt a Keszthely környéki művészek nagyobb számban vesznek részt, mint a többi seregszemlén.* A kiállításon bármely tájegység festőjét, szobrászát szívesen látják. Éppen ezért (mivel az alkotóknak a nyári hónapokban számtalan hasonló kiállítási lehetőségük van) mindig érdekes kérdés: vajon az adott évben melyik országos tárlat büszkélkedhet a legtöbb színvonalas, jó alkotással. Hiszen — és ezzel ottkunknak volt már kellemes estéje a szegedi Dóm tér előadását élvezve, s az idei színházi élményt tetézheti a régi előadás felidézése a kiállításon.

hagyva a Balatont az ország másik nagy tájegységének, az Alföldnek szívébe érkezünk — *Debrecenben VII. 16-án nyílik meg a Nyári Tárlat, mely VIII. 13-ig látogatható. A beküldés itt sincs tájegységhez vagy tematikához kötve: a verseny tehát nyílt.*

És csatlakozik a sorhoz *Szeged* is: *VII. 23-án nyílik a sorrendben XIX. Nyári Tárlat.* Szeged azonban speciális érdekességet is kínál. *A Móra Ferenc Múzeumban VII. 21-én nyílik meg a Szabadtéri Játékok 20 éve című kiállítás, amely nem csak a képzőművészetek, hanem a színház iránt érdeklődők figyelmére is számot tarthat.* Azt hiszem sokan

Szeged mellett a Dél-Alföld másik képzőművészeti centruma, *Hódmezővásárhely, ezen a nyáron a bélyeggyűjtőknek igér érdekességet: VIII. 10-én nyitja meg kapuit itt a Nemzetközi Bélyegkiállítás. Természetesen az őszön itt is megrendezik a szokásos évi képzőművészeti seregszemlét, az Őszi Tárlatot.*

E tájegységhez kapcsolódik még *Gyula* városa is. *Itt július elején a helyi művésztelep kiállítása nyílik meg. Koszta Rozália, Ircsik József neve fémjelzi a mai művésztelepet, s egyben az alföldi piktura e szegmentjének élő hagyományát.* Az augusztus elején záruló tárlatot *egy országos fotókiállítás követi, amelyet a rendezők Székely Aladár emlékének szenteltek. Ez VIII. 11-től lesz látható.*

A szomszédos *Békéscsabán* ugyanebben az időben *(VIII. 12-től) modern szlovák grafika című kiállítás nyílik.* Békéscsaba néhány év óta a grafikusok városa, az egyre szaporodó, tanácsi fenntartású művésztelepek közül ez az egyetlen, amelyik kifejezetten a grafikai műfajokra specializálta magát. Így érthető a szomszédos ország grafikusainak itt rendezett kiállításának tapasztalatszerző, összehasonlító, tájékozódó jellege is.

Még mindig maradhatunk az Alföldön, hiszen *Kecskemét is több kiállítást szervez a nyári hónapokban. VII. 20-án Lesznai Anna emlékkiállítás nyílik a múzeumban.* Lesznai Annát, a Nyugat nemzedékének univerzális művészét bemutatni úgy gondolom nemigen szükséges, hiszen életműve a pár hónappal ezelőtt zárult Magyar Nemzeti Galéria-beli kiállítása alkalmából szinte minden napilapban és folyóiratban elemezve lett. Kecskemét városában rendezték be a magyar naív művészek múzeumát. *Itt az állandó kiállítás mellett VII. 25-én egy még ma is dolgozó népi fafaragónak és egy naiv festőnek nyílik kiállítása, VIII. 26-tól pedig természetvédelmi és vadászati kiállítást tekinthetnek meg a városba látogatók.*

Az egyik legfiatalabb művésztelep hazánkban Csongrádon, 1974-ben jött létre. A néhány helyi és zömében fővárosi fiatal művész minden évben rendszeresen bemutatkozik a csongrádiaknak és az oda látogatóknak. Az idei évben is megrendezik kollektív kiállításukat, amelyre augusztus hónapban fog sor kerülni.

Az Alföld programját *VII. 25-én Kalocsán nyíló nemzetközi kiállítás* említésével fejezem be, *amely tárlaton szőttesek, hímzések és fafaragványok lesznek láthatók.*

Az Észak-Magyarországra látogatók figyelmébe a *VI. Egri Országos Akvarell Biennálét ajánlom,* amely a kezdeti tárlatok rajztanár-szemléjéből *komoly értékeket felsoroakoztatni tudó kiállítássá nőtte ki magát.*

Salgótarján VIII. 1-től szabadtéri szoborkiállítással várja a városba érkezőket, és megrendezik az üveg- és zománcipari lehetőségekre létrehívott nemzetközi művésztelep kiállítását is. Ez utóbbi VIII. 15-től várja a látogatókat.

A Dunakanyar számtalan kirándulót vonzó természeti szépségei mellett rendkívül gazdag kulturális programot is biztosít az oda látogatóknak. *Szentendre sok magánmúzeuma mellett a skanzen ígér különös érdekességeket. VII. 1-től Fazekas Lajos népi kerámikus fekete mázas edényeinek kiállítása mellett olyan alkalmi rendezvények is lesznek, mint VII. 2-án egy technikatörténeti bemutató a kosárfonás mesterségéről, vagy VII. 8-án egy hangverseny, szintén a skanzen területén.*

Esztergomban a Várban Galambos Tamás festőművész kiállítása látható. A művész játékos-naív festészete komoly társadalmi-politikai töltéssel beszél korunk problémáiról.

A Keresztény Múzeumban VII. 9-től a Régi ikonok című kiállítás ígér érdekességet az Esztergomba utazóknak.

Dél-Dunántúlra utazva *Pécsett, a múzeumok városában az V. Országos Kerámia Biennálét tekinthetik meg az érdeklődők.*

Pécs mellett, *Siklóson működik az ország kerámikusainak művésztelepe,* így a biennálé *szinte a műhelyből közvetlenül kikerült,* tehát a hazai kerámia *legfrissebb termését képes felsorakoztatni.*

Mint különlegességet említem meg a *pécsi Csontváry Múzeumban VII. 14-én sorra kerülő felnőtteknek szóló, az Élet és Szerelem játékai címet viselő bábelőadást,* amelyre az esti órákban mehet el az érdeklődő néző

Végül néhány mondatban arról is szóljunk, hogy *a fővárosba látogatók,* avagy itt tartózkodók *milyen kiállításokkal gazdagíthatják programjukat!*

Az Iparművészeti Múzeumban Régi kaukázusi szőnyegek címmel nyílik kiállítás. A művészet nagy varázslatát érhetjük tetten a kiállításon: a sok száz évvel ezelőtti egyszerű használati tárgyak funkciójukat veszítve, értéküket megsokszorozva egy korszak krónikásaként váltak bennünket is ámulatba ejtő, remekművű műtárgyakká.

A Szépművészeti Múzeum is archaikus anyag bemutatásával kelti fel érdeklődésünket: július végén nyílik meg a *Trák kultúra és művészet című kiállítás termeiben.*

A Műcsarnok viszont XX. századi művészettel várja a látogatókat: a Svéd funkcionalizmus című tárlat mellett három idegenbe szakadt magyar művész kiállítását rendezi meg: Etienne Haidu, Éva Fischer és Galamb Erzsébet kiállítása lesz itt látható július folyamán. Majd egyhónapos szünet következik, hogy *szeptember elején megnyithassa kapuit a IV. Nemzetközi Kisplasztikai Biennálé.* De erről többet majd akkor. A *KKI Dorottya utcai kiállítótermében VII. 20-tól egy NSZK-ból érkező Kritikai realizmus címet viselő kiállítás lesz* látható. Mivel a fogalom a szakmában rendkívül sok vitának az alapja, nagy érdeklődés előzi meg a bemutatót.

Végül meg szeretném említeni, hogy a fiatalok bemutató termében, a *Stúdió Galériában augusztus hónapban a huszonévesek egyik legtehetségesebb festője, Kárpáti Tamás kiállítása lesz látható.*

Mégegyszer hangsúlyozva, hogy *a felsorolás nem teljes,* az itt említett programokhoz — és mindazokhoz, melyek innen kimaradtak — *kellemes időtöltést, jó pihenést kíván a szerkesztőség nevében a „képzőművészeti kalauz"*

Chikán Bálint

BIZTOSÍTÓ-TŰ ROCK

„Oltsd el hát a napot, s gyújtsd fel a sötétet
Egy csillám palota omlik össze szememben."
(Christian Bachelin: Öldöklő hó)

(ELŐZMÉNYEK.)

A popzene újabb irányzatával foglalkozva, előrebocsátásképpen pillantást kell vetnünk az elmúlt húsz évre, ami alatt a rock-mozgalom tulajdonképpen „hol kialvóan, hol fellángolva", egy szerintem „fiataloknak való avantgarde" művészetet hozott létre. Értékei ma már az egyetemes kultúrának sajátos részeivé váltak, noha e művészet újszerű szókimondásaival, igazságával gyakran magára haragította még legszelídebb érdeklődőit is — hogy a népes ellentábor indulatairól ne is beszéljünk. Mert ezen avantgarde a társadalom szellemi struktúrájában a közönség és a művész, a „kereslet-kínálat" olyan anatómiáját hozta létre, amelyben, Adorno szavai szerint „jobb csődöt mondani a kommunikációban, mint alkalmazkodni hozzá".

A rock-mozgalom történelmi-társadalmi státuszát többrétű paradoxon jellemzi: a társadalom megváltoztatásáért küzd, és közben a társadalom művészi ízlését megtiporva eltávolodik tőle; vagy fordítva: elveszítve avantgarde jellegét (és ez meg is történt) behódol a művészi ízlésnek.

Történelmi paradoxona a romantikus ideál sarkosítása: a fenséges és groteszk típus romantikus egyesülése megszűnik.

Az ötvenes évek közepétől új orientáció jelentkezik a szórakoztató zenében, mely különösen az 1963—67-es időszakban kerül összefüggő kapcsolatba a különböző „ellenkultúra" mozgalmakkal. Ezt a mozgalmat magáénak vallja mind a munkás, mind a tanuló ifjúság.

Ezután a rock-mozgalom heterogénné válik, több szektás irányzatra oszlik, 1967 után a Beatles egysége is megbomlik, előtérbe kerül az egyéni alkotás és a különböző nézőpontok. A 70-es évekre nagyon kevés marad ebből a rock-forradalomból, ahogy azt John Lennon is megjegyzi „Dream is over" (vége az álomnak.)

Három fő kategóriát különböztetünk meg: 1. Az úgynevezett Teenybopper, vagyis a kimondottan ifjabb korosztály számára slágerzenét játszó együtteseket, a maguk jól behatárolható szellemi fogyasztóvilágukkal és kikiáltott sztárjaikkal. 2. Azon énekesek és zenészek csoportját, akik már a hatvanas években is szerepet játszottak, de stílusuk kifinomodott, csiszolódott. 3. És közöttük egy olyan réteg, mely zenei felépítésében, szövegében különös keveréke az apokaliptikus szemléletmódnak és utópista szocializmusnak. David Bowie erős egyénisége nagy hatást gyakorol a korai punkra, mely 1976-ban kezdett konkretizálódni.

(PROTEST)

A hatvanas évek protest songjai erős folkhatásokat hordoztak magukban, a legtöbb a háború elleni tiltakozással és az emberi jogokkal foglalkozott. A folk szó megidézése ez esetben szerintem kétértelmű, ugyanis nemcsak a folk, tehát a népzenehatások bevitelét jelenti a rock zenébe, hanem egyben a kettő ötvözetét is. Ezzel fejezi ki a mozgalom radikális jellegét, a mindennapi élethez való tartozását. Bob Dylan és a Beatlesek legjobb számai is ezen korban, mintegy haladó jelleggel születtek: felébreszteni az elmagányosodott emberekben az ellenkezés érzését, tudatosítani azt, hogy az elidegenedésben és haszonelvűségben megcsontosodott viszonyokat újra emberi kapcsolatokká lehet tenni. Ez a harc mindkettőjüknél következetes 67-ig. A punk kezdeti számai is a tiltakozás és a tagadás jegyeit viselik magukon. Pl. a Right to Work, a Career Opportunities (Sex Pistols) vagy a Stranglers No More Heroes LP zenei anyagának komoly társadalmi háttere van: a munkanélküliség elmélyülése, a fasizmus előretörése. („Anglia készen áll egy új Hitler felbukkanására. A Nemzeti Frontnak már csak vezérre van szüksége. Az ország bizonyos párhuzamot mutat a háború előtti Németország náci pártjának felemelkedésével. Demoralizált nemzet, amelynek széthullott a birodalma" — nyilatkozta 76 őszén David Bowie). Bizonyos helyeken ez a folyamat apokaliptikussá válik: Disaster in the UK, London's Burning. A királynő beiktatásának országos ünneplésére a punk a maga módján reagál a himnusz „átírásával".

Az erősödő cenzúra ellenére a kislemezekből 200 ezer darabot adtak el, s bár sem a tévé, sem a rádió nem tűzhette műsorára, kétségtelenül sikert aratott.

(TULAJDONSÁGOK)

A punk szó az amerikai slang tartozéka, és eredetileg a társadalom legalján tengődőket, a hobókat és a homosexuálisokat illették vele. A zenével kapcsolatban először akkor került szóba, amikor azon zenei iskolákat nevezték így, amelyek angol hatás alatt főleg a Beatleseket és a Stoneseket utánzó kompozíciókat hoztak létre. Később egyértelműen a Bowie hatása alatt álló New York-i iskola jelzője lett.

A punk tagadása minden zenei irányzatnak, mind megjelenési formáiban, mind szellemi bizonyítékaiban. E tagadás három síkja: a multinacionális lemeztársaságok által „dédelgetett", szerintük bérmunkává degradálódott zene ellen, a művészi tökéletesség ideológiájának elvetése és agresszív fellépés azon mondanivalók érdekében, amelyek eddig tabunak számítottak.

A punk mást akart jelenteni. Hamar és olcsón, legtöbbször a szülővárosban, kis stúdiókban előállított lemezeket és alacsony fellépési díjakat. Mindez azonban nem tette lehetővé a nagy forgalmat. Így addig a percig, amíg az egyes együttesek nem kötöttek szerződéseket a lemeztársaságokkal, csak szűkkörű, szigetszerű mozgalom maradt. Joe Strummer nem is titkolózott. „Nos, ha nem írjuk alá a CBS-szel, akkor alig hallhatnátok bennünket."

(STÍLUS)

A punk stílusa a zenei kidolgozatlanság, ezért e stílus egyszerre objektív és szubjektív. Objektív, mert egyetemesen elsajátított és használt jelrendszer alapján áll. Szubjektív, mert megnyilvánulása mindig egyéni tett, akár közösségi, akár egyedi az alkotásmódja. Tulajdonképpen visszatérés az ötvenes évek kezdeti tiszta rock and rolljához: akkordok leszűkített köre, lüktető ritmus, olykor improvizációs dallamvezetés. Közvetlen kapcsolatra törekszik a közönséggel. („Egy órába telik, amíg megírok egy dalt. Három hét alatt az összes számainkat megtanulhatod." — Paul Simonon.)

(SOKKOLÁS)

Az induló punk groteszk lázadást jelent szexuális téren, ami úgy jelentkezett, hogy a punkénekes már lázong a mindinkább eltorzuló társadalom kortünetei ellen. Felszámolására azonban nem képes, s megragad a „csúf" lelkiismeretes bevallásánál. A punk megnyilvánulásaiban szinte mazochista, de szövegében annál reálisabb.

A marxisták közül az elsők között fejtett ki jelentős munkásságot a harmincas években tevékenykedő német Walter Benjamin, aki jól behatárolta a következőket: a rádió, a lemezek egészen más hatással vannak a közönségre, mint a hagyományos művészetek, festészet, a klasszikus zene stb.

A punk a sokkhatást a ruházat terén, a szövegekben és a nyilvános szereplésekben éri el. A ruházatban a jelvénnyé emelt biztosítótűn kívül szinte végigvonultatnak minden kelléket, amelyet a híres popfestők (Warhol, Rauschenberg) annak idején csak festményeiken álmodtak meg.

(POLITIKAI JELENTŐSÉG)

A punk mintegy katalizátora azon igényeknek és erőknek, amelyek a fiatalságot foglalkoztatják. Ebből a szempontból felfogva a punk egysége, mint mozgalom, nem azon alapul, hogy állandó tagadása a fennálló zenei statuszquonak, hanem egy szimbolikus szövetség, amely azon összes fiatal között kovácsolódik, akiknek szembe kell nézzenek a növekvő munkanélküliséggel.

Utóbbi fejlemények — egyesek a jazz felé, mások a power rock felé tendálnak — azonban arra mutatnak, hogy a punk feloldódik a a különböző szektorokban.

Ezek az események aláásták azt a nézőpontot, hogy a punk osztályakaratot átfogó szócső lenne, és egysége mélyen a szociális állapotba gyökerezne (a művészet erejével törve át) létező ideológiai szintkülönbségeket.

(TANULSÁGOK)

A hatvanas évek zenei lázadása a kapitalizmus konjunkturális körülményei között következett be, ezért a rock beolvadása szinte törvényszerű volt. Tíz év után tulajdonképpen a punk jelentette az első komolyabb kulturális mozgalmat abban az átmeneti időben, amelyet egy gyorsított fogyasztási rendszer és az általa kiváltott elégedetlenség jellemez. Innen erednek sajátos meghasonulásai és a közvéleményt irányító eszközök ellenséges magatartása (cenzúra, tévéműsor-letiltás).

Thorday Tamás

Nyitás lentről

Az érdekelteken kívül csak négy-öt szurkoló ül a teremben. Az arcuk már lila, de a szájuk be nem áll! — Emtékáá, emtékáá! Pedig hazai pályán, a Kinizsi utcában játszik női röplabdacsapatunk.

Biszku Éva, a volt válogatott csapattag:
Nem is olyan régen még a Dózsa, a NIM és a többi együttes szinte félt itt játszani. Tele volt a terem, a szurkológárdánk hajszolt a győzelemre. Azután kiöregedett az a garnitúra, magunkra maradtunk. Hiányzik a biztatás, és bizony ez jónéhány pontot jelent.

A vendégek szurkolói egyre jobban belelendülnek, már 7:1-re vezet az MTK, a Közgáz edzője időt kér.

Horváth Zoltán, edző:
Februárban kerültem vissza a csapathoz. Már korábban is edzettem a lányokat, 1973-ban az ötödik helyen végeztünk a bajnokságban, utána mentem el a Spartacushoz. Azóta csaknem kicserélődött a gárda. Jelenleg az NB I. második felében, a hetedik, tizennegyedik helyért játszunk.

Úgy látszik, a pihenő hasznos volt. Tizenöt : hétre nyerjük az első játszmát. Az arcokról csorog a víz, a tartalékok vizet visznek. Összesen ketten ülnek a kispadon, közülük az egyik sérült. Nyolc lány: ennyiből áll egyetemünk egyetlen NB I-es szakosztálya. Az arcok között kevés az ismerős: Szatmári Erzsébet tornatanárnő, Biszku Éva „véndiák" és még egy elsős kislány jelenti az egyetemet.

Horváth Zoltán:
Mikor a hetvenes években szétosztották a különböző sportokat az egyetemek között, a Közgázhoz került a röplabda. Mégse tudjuk idecsábítani az egyetemistákat, nem tudunk konkurálni a többi csapattal. A mostaniakat is csak a játékszeretetük hajtja, a szövetségtől kapott meccspénzeken kívül nagyon kevés kedvezményt tudunk csak biztosítani nekik. A szakosztály vezetői is társadalmi munkában végzik a feladatukat, én a napi munkám mellett edzem a csapatot.

Az MTK most keményebb ellenfél mint az előző játszmában. Fej-fej mellett halad a két csapat, azután a kékfehérek 11:8-ra elhúznak. Sikerült fordítani 13:11-re.

A játék talán nem az igazi, a labdamenetek rövidek, de egy-egy közepes lecsapás, ejtés is poént jelent — az izgalom, a csivitelés a pályán viszont első osztályú: — vigyázz! Ejt! Aut!

Végül 15:13-ra nyer az MTK. Szurkolóik öblös hangja betölti a termet, nagy az öröm. A Népsport tudósítója fanyalog: — eddig nem sok érdekeset láttam.

Horváth Zoltán:
Új játékrendszert kezdtünk gyakorolni, a japán szisztémát: a hátulsók befutnak a hálóhoz, ők fejezik be a támadást. A februártól eltelt négy hónap persze még kevés a begyakorláshoz nem megy folyamatosan. Az átlageletkor viszont alacsony. Könnyen meg fogják tanulni az újat.

Ocskó Erika, csapattag:
Nagyon rosszul játszunk ma, pedig mostanában már jobban ment. Nem lett volna szabad kiengedni ezt a játszmát. Jelenleg kilencedikek vagyunk — vagyis — harmadikok a csoportban — és csak az Almásfüzítőtől kaptunk ki. Ha megverjük a BVSC-t, előbbre is rukkolhatunk.

A folytatásban már nincs is hiba: 9-re, illetve 5-re nyerjük a harmadik és negyedik szettet.

Horváth Zoltán:
úgy tudom, az elmúlt évben volt a hullámvölgy mélypontja, ez év januárjában pedig éppen hogy ki tudott állni a Közgáz. Ráadásul szülések, vizsgák, egyéb gondok nehezítették a felkészülést.

Molnár Sándor, a testnevelési tanszék vezetője:
idén csak annyit tűztünk ki célul, hogy a csapat benn maradjon az NB I-ben. A volt edzőtől „meg kellett válni, mert nem kapott munkavállalási engedélyt, ráadásul hat játékos hagyta itt a klubot. Elfáradtak, vagy máshol jobb lehetőségeket biztosítottak nekik.

Ocskó Erika:
engem és Gergely Katit is csak az tartott vissza a távozástól, hogy Zoli lett az új edző, és sikerült megoldani a munkahelyi gondokat. Az egyetem segítségével a Tejiparhoz kerültünk sportállásba. Igaz, ezzel még nincs megoldva a jövőnk, de a szakosztály megígérte a további segítséget.

Egy egész csapatra való játékossal és egy lelkes szurkológárdával gyengült együttesünk. A történtek nem erősítették a csapatszellemet, és mint kiderült, a szakvezetésnek még nem sikerült összekovácsolni a gárdát.

Molnár Sándor:
Jelenleg csak az edzésre koncentráltunk, nem volt egyéb közös program. Talán csak a vidéki utak alatt tudtak a játékosok közelebb kerülni egymáshoz. Az ilyen irányú elképzeléseket a jövőben is behatárolják anyagi lehetőségeink, de tervbe vettünk különböző kupákban való szerepléseket, és ezek talán ezen a téren is eredményeket hoznak.

Ocskó Erika:
egyik korábbi edzőnk eléggé megmérgezte a levegőt a csapatban, és ennek hatásai máig is érezhetők. Ez — főleg korábban — érződött az eredményekben is. Úgy érzem azonban, a nézeteltérések ma már olyan jellegűek, hogy közös megbeszélésekkel le lehet rendezni egymás között.

Úgy tűnik, az edző személye is hozzájárul a jó légkör megteremtéséhez. Mikor a játszmák pillanatnyi szüneteiben tanácsokat oszt, nyugodt, magabiztos szavaival nyugtat és önbizalmat ad. Előnytelen állásnál is sikerül föloldania a feszültséget: a néhány mondat után kisimulnak a vonások az arcokon. Játékosai mondják róla: „a kevés edző közül, akikből választani lehetett, az egyik legjobb szakvezető az országban. Heti tizenkét-tizennégy órát edzünk, még soha nem volt ilyen nagy a megterhelés. Biztos, hogy jövőre még jobban megy a játék."

Horváth Zoltán:
Jelenleg a pillanatnyi képességeinknek megfelelő helyen állunk. Tovább fokozzuk azonban az edzések számát és intenzitását — bár a japánok napi határás adagjának csak kis részét érhetjük el. Remélem azonban, a hazainak megfelelő edzésmennyiséggel és intenzitással sikerül majd előrelépni.

Molnár Sándor:
Két év múlva szeretnénk visszakerülni korábbi helyünkre. A jövő évre megerősítjük a gárdát: egyrészt átigazolással más csapatokból, másrészt a most felvételizők közül.

A pályán már a juniorok melegítenek, Hatan vannak, épphogy ki tud állni a csapat. A jövő játékos anyaga... A jelenlegi felnőtt együttesben a Magay testvérek és Moré Zita saját nevelés. Zitából edzője szerint válogatott is lehet még.

Biszku Éva viszont már volt válogatott, szerepelt Montreálban is — azután lemondott a címeres mezről.

Biszku Éva:
elsősorban a gyerekem miatt léptem vissza, nem szeretnék tőle hosszabb ideig távol lenni. Másrészt, a válogatott meggyengült, úgy érzem, nem lennénk képesek a régi szép sikerek megismétlésére. Az utóbbi időben több más együttesbe hívtak, de idegen tőlem a máshol kialakult profiszellem, amikor a fegyelmezés, jutalmazás, serkentés, összetartás eszköze a pénz. Ráadásul bízom benne, hogy a jelenlegi csapatommal is előbbre tudunk rukkolni. Meg van bennünk az igény, megteremtődtek a feltételei és képesek is vagyunk rá: edzőmérkőzéseken többször elvertük már a Külker. SC-t és a TF-t, és megszorongattuk a Spartacust is.

Több bizonyíték van rá, hogy felszálló ágban van a Közgáz. Az év eleji szerény célkitűzés, a bennmaradás biztosítva van, emelni lehet a mércét. Talán nem is olyan soká újra ellátogatnak a NIM, a Vasas Izzó és a többiek a Kinizsi utcába. Jó lenne, ha ismét a szurkoló seregtől félve jönnének el. Nekünk is el kellene kezdeni a felkészülést...

Lambert Gábor

Siker Prágában

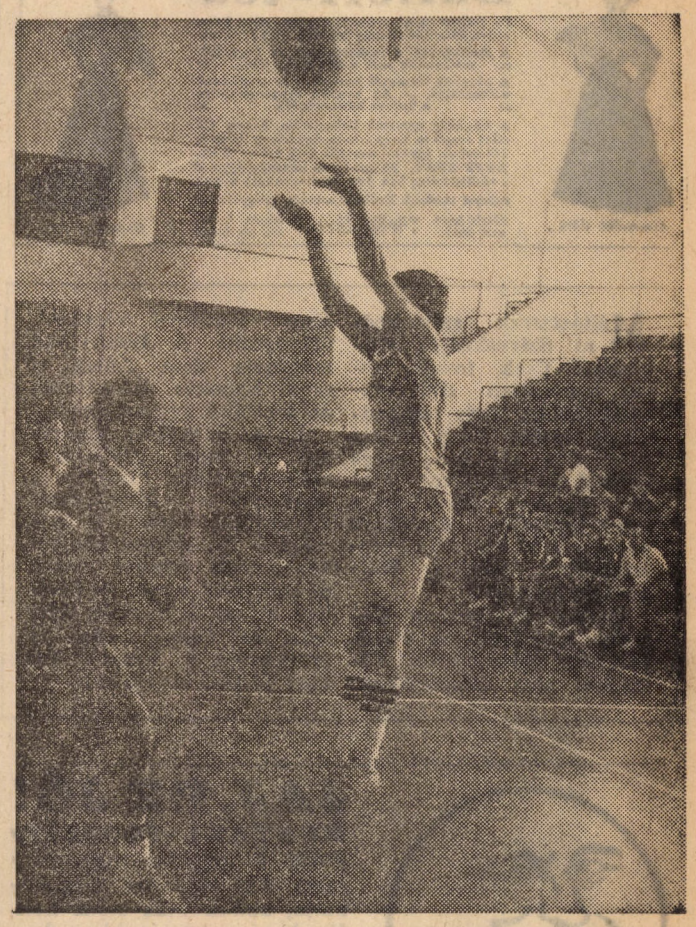

Varsó, Prága, Berlin, Bratislava, Szófia és Budapest közgázos kosarasai, immár hetedszer adtak egymásnak randevút, ezúttal Prágában május 30. és június 2. között. Férfi csapatunk sikeresen szerepelt, megvédte tavalyi elsőségét, méghozzá a következő eredményekkel: Varsó ellen 116:56, Prága ellen 90:77, Berlin ellen 99:65, Bratislava ellen 73:67, Szófia ellen 110:78 arányú győzelmek révén. A torna válogatottjában két játékosunk is helyet kapott: Némethi Gábor és Papp László. Ezenkívül Némethi még a gólkirály és a legtechnikásabb játékos címet is elnyerte.

Női csapatunk, úgy látszik, megérezte Varga Zsuzsa hiányát, s így nem tudta megismételni tavalyi második helyezését, igaz, csak hajszálon múlt, hogy lecsúsztak a dobogóról, s a negyedik helyet szerezték meg. (Itt Prága bizonyult a legjobbnak, akárcsak az elmúlt évben.) Molnár Ágit beválogatták a torna legjobb öt játékosa közé. A szépségversenyben egy pozsonyi kislány vitte el a pálmát.

Jövőre egyetemünk látja vendégül az említett városok kosarasait, valószínűleg májusban.

Még egy hír a hosszú fiúk házatájáról: nem kis meglepetésre 88:80 arányban legyőzték az NB I-es TF-et, s így bejutottak az MNK legjobb tizenkét csapata közé.

A könyvtár szolgáltatásai

Egyetemünk központi könyvtára országos viszonylatban is a legjelentősebb közgazdasági szakirodalmi gyűjteménnyel rendelkezik. Feladata a gyűjtés, rendszerezés mellett annak elősegítése, hogy ne maradjon kihasználatlan, holt szellemi tőke a könyvtárban felhalmozódott hatalmas érték, hanem minél hatékonyabb legyen annak felhasználása. Ezt hivatottak szolgálni a hagyományos könyvtári tájékoztatási formák (mint a katalógus) mellett a korszerű, szétsugárzó tájékoztatási eszközök. Ezek legfőbb törekvése és előnye, hogy a különböző kiadványokon keresztül eljuttassa a kutató asztalára a szükséges információkat. A kutató tehát anélkül is tájékozódhat a legfrissebb szakkönyvekről, cikkekről, kiadványokról, hogy felkeresné a könyvtárat, s ugyanígy bizonyos kiadványokon keresztül segítséget kap a retrospektív irodalomkutatáshoz. A küszöbönálló rekonstrukció ideje alatt esetenként objektív nehézségek is támadhatnak a könyvtárhasználattal kapcsolatban, s ezért is nagyon fontos annak ismerete, hogy milyen kiadványokon keresztül végzi (döntően egyetemi, de országos és külföldi — főleg szocialista országokba irányuló) szétsugárzó tájékoztatási tevékenységét a könyvtár.

Tömeges tájékoztatási igényeket elégít ki a Tájékoztató a Külföldi Közgazdasági Irodalomról, amelynek „A" sorozata, a Referátumok 1956 óta havonta megjelenő kiadvány. Könyvekről, folyóiratcikkekről ad rövid tartalmi ismertetéseket. A Tájékoztató „B" sorozata, a Bibliográfia 1969-ben indult. Szakrendben tartalmazza mindazon könyvek és folyóiratcikkek címleírását, amelyek a kiadvány megjelenését megelőző egy-két hónapban a könyvtárba beérkeztek. A Bibliográfia ugyancsak havonta jelenik meg, s évente mintegy tízezer jeladó információval segíti a tömeges tájékoztatást. Itt említendő még, hogy a Mutatók „A" Referátumok sorozat XX. évfolyamához, 1956—1975 címet viselő kiadvány közel hétezerötszáz dokumentum ismertetését tartalmazza, ami megkönnyíti magában az „A" sorozatban a visszakeresést, valamint az ismertetések forrásadatainak egy kötetbe gyűjtésével segédeszköz retrospektív irodalomkutatáshoz.

A Magyar Közgazdasági Irodalom, évente megjelenő szakbibliográfia, 1975-ös hatodik kötete nemrég jött ki. Az 505 oldalas kiadvány 2534 tétele lehetővé teszi a magyar közgazdászok kiadóknál megjelent könyveinek és folyóiratcikkeinek az áttekintését, valamint olyan dokumentumokét is, amelyek főhatóságok, kutatóintézetek stb. gondozásában jelentek meg.

Az MKKE oktatóinak szakirodalmi munkássága című időszaki kiadvány az egyetem oktatóinak és dolgozóinak 1968 és 1973 között megjelent publikációinak illetve gépiratban hozzáférhető írásos tanulmányainak bibliográfiáját tartalmazza. Ebben a kiadványban nemcsak a közgazdasági, hanem minden egyéb szakterületen megjelent anyag szerepel. Az 1974—76 közötti időszak bibliográfiája a közeljövőben jelenik meg.

A Doktori értekezések a MKKE-n — 1975—76. évi kötete most megjelent kiadvány — elsősorban a diákok és nemrég végzett közgazdászok számára hasznos segédeszköz.

Mindezen kiadványok a tömeges tájékoztatást szolgálják s akár a tanszéki könyvtárakban, akár a központi könyvtár olvasójában bárki számára hozzáférhetők.

Népszerű szolgáltatása ezenkívül könyvtárunknak a differenciált, személyre szóló témafigyelő szolgálat, valamint a reprográfiai szolgálat (folyóiratcikkek, könyvrészletek, statisztikai táblázatok stb. másolása), amely egy példányban, tanszévezetői aláírással ingyenes, egyébként pedig egyetemieknek oldalanként 2, külsőknek 4 forint. E szolgáltatás újabb szabályozása folyamatban van.

Makacsok

Még bejárásom első heteiben megkérdeztem egy nyugdíj előtt álló útitársamtól, hogyan lehet megszokni a bejárást. — Nem lehet megszokni, csak beletörődni — felelte. A válasz kicsit meglepett, arra késztetett, hogy jobban megvizsgáljam útitársaimat, mit jelent számukra ez az életforma.

Nos, mindenki másképp csinálja, mindenkire másképp hat az ingázás. Van, aki szépen pocakot ereszt, más megvékonyodik, mint a kisujjam. Egyesek végigalusszák az utat, mások — jaj, csak ne lennének — végigpletykázzák. Nos, december táján már döntöttem, az egyetem után nem leszek ingázó.

A bejáráshoz elsősorban jó kondíció kell. Az én esetemben — napi négy-öt óra utazás — azt hiszem, pazarlás lenne az utat végigaludni. Befelé tanulni is lehet, hazafelé olvasni, könyvet, sajtót és tervezni az otthoni órákat. Csak a megvalósítás nehéz. Ha fáradt az ember, pihentető nézni az elsuhanó tájat, hallgatni a váltókon átguruló kerekek csattogását.

Szeretem a vasutat. Természetesen mindennap más hangulatban utazom, de a legtöbbször szeretem a Keletit. Szép. El sem tudnám képzelni magam bejárónak a Nyugatiban, vagy akár a Déliben. A bejárók nagy része kötődik a „saját" állomásához, ahová álmos reggeleken begördül a szerelvénye, s ahonnan esténként „kijár" a vonat, hazafelé. Amikor a metróból felemelkedem a Keleti — néha igenis fényáras! — csarnokába, már kicsit otthon érzem magam. A vágányok haza tartanak. Olyan ez, mint amikor a híradós jó hosszú telefonvezetéket telepít, árkon-bokron keresztül majd kicsenget a vezeték másik végére, ahol a többiek hallgatóznak és: megszólal a telefon.

A Keleti utastájékoztatójának tiszta, kellemes, egyéni férfihangja is ennek a pályaudvarnak a szimbóluma, tízezrek megszokott családtagja; reggel fogad, este búcsúztat minket.

A Budapest—Miskolci vonal a leggyorsabb jelenleg az ország vasúti vonalai közül. Ötven-hatvan perc alatt le kellene szaladnia a vonatomnak falumba, Bagra, csakhogy a megkezdődött és a 80-ig elhúzódó vágányfelújítás miatt szokásba jött az 50 százalékos késési ráta, a másfél órás menetidő.

De hát mindenki maga sáfárkodik a sorsával és nincs olyan bolond, aki csupa hátrányért választotta a bejárást!

A bejáró diákok túlnyomó része állítja, hogy nincs szebb vidék széles e földön, mint az övéké. Én is így vagyok ezzel. Naponta pillanatokon belül felkereshetem a háborítatlan természetet, élvezhetem az üde levegőt. Szemem pihentethetem az északi dombokon, a keleti síkságon, a zöldelő határon, a nyíló udvari virágokon, a friss zöld pázsiton, a pirosodó gyümölcsfán. Ideköt a rokonság, a vidéki zaj és a megszokás. A család. Dolgos, gazdag községben lakom. Három emberre jut egy lakás, de szombatonként este 9-kor, amin csak van lakat, minden bezár. Szóval van itt mit tenni a közéletért. Alvófaluban lakom, a lakosság fele, 2200 ember mindennapos ingázó.

Bejáró ismerőseim között van hajdani legjobb barátom, Lendvai Laci, még az aszódi gimnáziumból. Ma... Vácról jár be a „Kandóra". Őt levélben kerestem fel azzal a kérdéssel, hogy hogyan ízlik az új életmód? „Utálom, de csak három évig csinálom!" — Őt sem tudnám elképzelni kollégiumban.

Azt hittem, Takácsot a Műegyetemről és évfolyamtársamat, Marosvölgyit nagyon könnyen fel tudom keresni e cikk anyagának gyűjtéséhez, de tévedtem. Ők harminc kilométerről, Isaszegről járnak be. Az én gyorsított vonatomat reggelente be kellene várniuk, de a vágányzár miatt mi mindig késve érkezünk és őket engedi előre a forgalomirányító. Ők már a középiskolába is Pestre jártak be. Takácsnak jelenleg szabad szombatja sincs, s köztudomású, hogy a Műegyetemen általában este ötkor végeznek...

Milyen a bejáró tanuláson kívüli egyetemi élete, hogyan tölti el a szabad órákat a fővárosban? Egy tipikus válasz: — Az első félévben keserves volt megszokni a vonatozást. Bármit is csináltam, csipkedtem magam, rejtvényt fejtettem, de az utolsó öt kilométeren mindig elbóbiskoltam, majd rohanva szálltam le. Csoporttársaim nevét rendszeresen eltévesztettem. A második félév már jobban telt. Moziba is járok péntekenként és mindig másikba. A csoportommal is többet vagyok együtt. De úgy látom, örök álom marad az, amit a seregben elterveztünk a barátokkal, hogy idemegyünk-odamegyünk. Szabad szombat nélkül nem tudnám vállalni a bejárást. A két teljes nap kell a regenerálódásra és a nyugodt tanulásra. Látod, az a mi nagy előnyünk a messziről jövő kollégistákkal szemben, hogy nekik egy hétvégi hazautazás 10—12 órát is igényel, mi pedig már péntek ötkor otthon lehetünk.

A múltkor találkoztam egy közgázos barátommal, aki negyven kilométerről jár be. Annyit eszik, amennyi csak belefér, de már öt éve tartja 56 kilós „versenysúlyát". Nem is értem, hogy tudott ő a seregben 64 kiló lenni...

— Azzal vigasztalom magam, hogy mire a közgáz menzán sorra kerülnék, már haza is érek. Otthon meg csak lesz valamilyen kaja; persze, utólag mindig kiderül, hogy nincs semmi.

Íme, ilyenek az elsős bejárók. Mi lesz velük a második évfolyamon? Többségük kitart az ingázás mellett, még akkor is, ha az tanulmányi munkájuk rovására mehet. Persze, válaszuk kapásból jön: Miért, a kollégisták többet tanulnak? Mindenesetre többet tanulhatnának...

Balázs Gusztáv

Dalloff-tea

Dr. Dalloff párisi orvostól, kövérség ellen. Törv. védve. Félmillió csomag forgalom csak Párisban.

A Dalloff-tea a legbiztosabb és legártalmatlanabb szer a kövérség ellen.

A hölgyek termetét karcsuvá és elegánssá változtatja. — Az utakat megszabaditja a terhes kövérségtől.

A kövérség nemcsak kellemetlen, hanem idő előtt öregít is. Hogy mindig fiatalok és karcsúk lehessünk, igyunk naponta 1—2 csésze DALLOFF-TEÁT. Ez egy tiszta növénygyógymód s vérfisztitólag hat. Ára csomagonként 6 kor. Kapható minden gyógytárban.

Használat előtt. — Török József — Használat után.

Méltóztassék szíveskedni! Szíveskedjék méltóztatni! Csak tessék, tessék, használjon Hölgyszakállitalanítót, hogy mindenkinek tessék! Soha vissza nem térő alkalom, megnézheti az alkarom! Tessék, lássék, nézzék! Itt a nagy lehetőség! Elmúlnak gondjai a Walter-féle búfelejtőtől! Ne felejtse, Walter-féle búfelejtő!

Éltesebb hölgyeknek fiatalító készítmények! Parókák nagy választékban! Választék nagy választékban!

Nagy kicsiben! Vigyázat, utánozzák! A Liszka-féle mosdóvíz nem folyik el soha! Naponta háromszor, de legalább egyszer sem!

Jöjjön az Edison mozgóba! A bájos grófkisasszony harmatos története a kondásfiú disznajával! Pásztorórát lopott a gaz csábító! Az Edison mozgóképcsarnok minden héten új műsorral várja! A vászon műsor, a pénztár előtt igazi sor! Fokozhatatlan az érdeklődés, 5 fokos a fokos! Jöjjön, megyünk!

JAJ, BE JÓ!

MENTHOL-FOGSZAPPAN a legjobb fogtisztító szer. Aki egyszer megpróbálja, annak más nem kell. Kapható gyógytárakban, drogériákban és illatszer-üzletekben, hanem forduljon a készítőhöz, **STRAKA** gyógyszerészhez, **MOHOL,** 1 koronáért.

EJNYE BE JÓ!

Mi a különbség a sólyom madár és a **Menthol-fogszappan** között? A sólyom madarnak van parja, de a Straka-féle Menthol-fogszappannak jóság és olcsóság tekintetében nincs párja. Kapható gyógytárakban, drogériákban 1 koronaert, a hol nincs, forduljon a készítőhöz

Sztraka gyógyszerészhez. **Mohol**

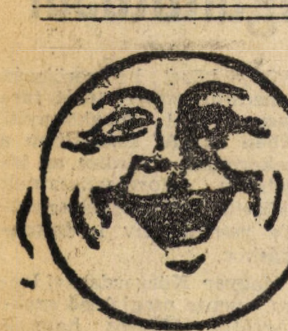

KITÜNŐ.

Mici: Ugy-e mikor reggel fölébredsz, legelső gondolatod én vagyok.

Báró: Nem, édesem! Legelső gondolatom a **STRAKA-MENTHOL-FOGSZAPPAN,** a mellyel számat naponként kimosom. 3 drbot bérmentve küld **STRAKA** gyógyszerész, **Mohol.**

Telt kebel elérésére.

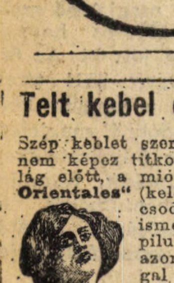

Szép keblet szerezni ma már nem képez titkot a hölgyvilág előtt, a mióta a **„Pilules Orientales"** (keleti labdacsok) csodálatos hatása ismeretes. Ezek a pilulák valóban azon tulajdonsággal birnak, hogy a keblet kifejlesztik, megszilárditják és ujjáalakitják, ép ugy a nyak és vállcsontok üregeit megszüntetik az által, hogy a kebelnek kecses teltséget kölcsönöznek a nélkül, hogy a derekat kibővitenék. A **keleti pilulák** főleg keleti növénykivonatokból készülnek s az ártalmas arzéntől teljesen mentesek. Hatását nem szabad hasonló célu más külső vagy belső használatra szolgáló szerrel összetéveszteni. Egy több mint 20 évi eredmény a **Pilules Orientales** hirnevét megerősítette annyira, hogy ugy a fiatal leánynak, mint az asszonynak az egyedüli eszköze arra, hogy telt s szilárd kebelre tegyen szert. Könnyü és diszkrét kezelés, tartós eredmény már 2 havi használat után. Egy üvegecske **„Pilules Orientales"** bérmentes és diszkrét küldéssel kapható **6.45** koronától kezdve: **J. Ratie** gyógyszerész, **Páris 5.,** Passage Verdeau; **Török József** gyógyszerész, **Budapest,** Király-utca 12. sz. (Utánvéttel 6.75 korona).

Hölgyszakáll.

Azon hölgyek, akik egy feltétlenül biztos hajeltávolitószert óhajtanak, amely minden kellemetlen hajkinövést 2—5 perc alatt biztosan eltávolit, forduljanak bizalommal az alábbi cimre. Siker biztositva, ellenesetben a pénz visszaküldetik.

Ára 6 korona.

Kis tubus 3 kor. Utánvéttel.

Fritz Heuser, Cöln a/Rh. 32

ooo Weidengasse 46. I. ooo

Sokat akar a szarka...

CSODÁLATOS, hogy mekkora szeretet vette körül labdarúgó-válogatottunkat. (Persze, akadtak ellenkező érzelműek is, dehát ez természetes.) Megkülönböztetett, különös szeretet volt ez; gondoljunk csak a VB-selejtezők forró hangulatára, arra a különleges figyelemre, jóindulatra, amely elkísérte a csapatot az NSZK-beli, franciaországi és londoni előkészületeire, azokra az aggódó kérdésekre, amelyekkel a betegeskedő játékosok felől érdeklődtek sokan. Nyugodtan írhatjuk, hogy közüggyé vált a magyar válogatott VB-szereplése, hiszen az elmúlt napokban szerte az országban lépten-nyomon előkerült ez a téma. Röviden: olyan figyelem és szeretet övezte a csapatot, amivel nem volt szabad visszaélni. Gyorsan hadd írjam le, hogy a játékosok nem is éltek vissza vele. (Ha hihetünk a szóbeszédnek, talán csak két Dózsa-csatár, pontosabban hozzátartozóik londoni viselt dolgai mennek visszaélésszámba. Amiről idehaza csak annyit közöltek, hogy a csapatkapitány „lelki problémákkal küszködik".) Képességeikhez, tudásukhoz mérten játszottak, nagyjából eddigi megszokott teljesítményüket hozták. Nem érheti őket szemrehányás a játékuk miatt. Mégis, azt hiszem, szinte egy ország érez csalódást, mert nem jutottunk be a legjobb nyolc közé. Mindezt, úgy gondolom, a csapat vezetőinek nem túlzottan reális értékelése, illetve az általuk adott nyilatkozatok túlzott optimista volta alakította ki. S ez a derűlátás már nem egyszerűen a kötelező optimizmus volt, hanem olyan, amiből meglehetősen messzemenő következtetéseket vonhatott le bárki. Idézzük csak történetesen Kovács Ferencnek (Baróti segítőjének) véleményét, amelyet nem sokkal a vesszőfutás-jellegű angol—magyar meccs előtt mondott el a Képes Sport hasábjain (amely Kutas Istvánnak, az MLSZ elnökének a lapja, vagyis bocsánat, ő a főszerkesztője): „Ha mi a megszokott játékunkat tudjuk játszani, nem féltem a csapatot... Nagyon fontos lesz a rajt, hogyan szerepel a csapat az első mérkőzésen és mit tudunk tenni két mérkőzés között. Ha tudatosítani akarjuk a játékosokban, hogy három mérkőzésből áll az első lépés, akkor *tovább tudunk jutni*, akármi is történik egy mérkőzésen."

A balsikerű londoni fellépés után is optimista cikkek jelentek meg a sajtóban, ami önmagában véve még nem baj, amennyiben reálisak lettek volna. Utólag persze könnyű okosnak lenni, dehát az hajmeresztő, ahogy „leírták" az olaszokat az esélyesek közül (akik a VB egyik legstílusosabb és -harcosabb együttesét alkotják), valamint talán az argentinok helyzetét sem ítélték meg kellően. A két csapat (olasz—argentin) együttes lehetőségeiről pedig elég, ha ismét a Képes Sport kiküldött munkatársának véleményét idézzük az argentin—magyar meccs után: „...amit Budapesten is tudtunk, az itt valóság: nyugodtan mondom, sőt állíthatom, hogy igencsak élő az argentin—olasz barátság... Ez nem titok, ez tény és valóság. Tehát, ha netán arra kerülne a sor, hogy az olaszokat valamiképpen segíteni kellene... akkor ez a segítség aligha marad el." Ehhez nem akarok semmit hozzátenni, hiszen ezzel nagyon elkanyarodnánk a témától. Pusztán csak annyit akartam mondani, hogy ezzel is számolni kellett volna az előzetes tervezgetéseknél.

A JÁTÉKOSOK teljesítményét nem kívánom értékelni, hiszen ezzel más újságok úgyis bőviben foglalkoznak, de annyit még egyszer hadd jegyezzek meg, hogy becsületesen küzdöttek, mégha kettőjüknek ebben a harcban az idegei fel is mondták a szolgálatot. Nem tudtak beletörődni a vereségbe, lévén talán túl érzékenyek is (ez emberi tulajdonság), de az is lehet, hogy a csapat vezetői mindenáron pontot akartak szerezni Argentínától, s mivel ez néhány perccel a befejezés előtt meghiúsult, nem tudta elviselni a kudarcot a két kulcsjátékos; persze, erre lehetett volna számítani, mert ők ketten az utóbbi időben kisebb tétmeccseken is könnyen elvesztették a fejüket.

Egy szó, mint száz: nem kudarc a VB-szereplésünk, erre lehetett reálisan számítani. De ez legyen tanulság a tájékoztatásra, tömegbefolyásolásra is: ne altassuk magunkat. Valahogy úgy kellene, mint ahogy azt az olasz lapok tették, miután bejutottak a legjobb nyolc közé. A L'Unitá így írt: „...a két győzelem (Franciaország és Magyarország) most ábrándokba kergethet minket. Ám óvakodnunk kell az illúzióktól, mert holnap az a vád érhet bennünket, hogy túl merész álmokat kergetünk".

Borsi László

SZIRTES JÓZSEF:

Biztonságos nyugalomban

Nem kell sokat magyaráznom az állatok iránti szeretetem és elfogódottságom: gyermekkorom tanítómestere Brehm volt, és mindig nagy kedvvel nézegettem a szép képeket, csodálva az ezerarcú természetet. Néha hihetetlen produkcióra képes; Berlinben jártam, ahol első utaim egyike a ZOO-hoz vezetett és itt akadtam egy mindaddig, általam kellőképp, meg-nemcsodált díszpéldányra: a lajhárra. Azt hiszem, három ujjával görcsösen kapaszkodott egy ágon — embertelenül lassan mozogva, olyannyira, hogy még az én végtelen türelmem is próbára tette.

Nem volt előtte íróasztal, de ez egyáltalán nem zavarta abban, hogy ne mozduljon. Csüngő lagymatagsága szinte hipnotizált. Leültem és vártam. „Hirtelen" unott mozdulattal mászni kezdett és sikerült is neki vagy kétperces erőfeszítéssel áthelyezni két végtagját egy újabb pozícióba, majd újabb 2—3 perc telt el, amíg újra egyvonalba került összes lába. Ezután pihent; számomra úgy tűnt: megállt az idő (ennyi idő alatt az USÁ-ban már 5—6 gyilkosság biztosan sikerült, az emberi gyorsaságnak köszönhetően).

Élő tanúját láttam a helyes elvnek: ej, ráérünk arra még — semmi sem sürgős. Így helyes: én türelmes vagyok, ő lassú — talán épp azon tűnődik, hogy milyen szörnyűséges helyzetbe kerülhet, ha megmozdul —, szerencsére egy lajhárról van szó, és így legfeljebb engem mérgesíthet, nem milliókat. Lassan megfogant bennem egy kísérlet gondolata: mi lenne, ha barátunkat megfosztanám kényelmes pozíciójától? Talán észre sem venné.

Szemérem

Szédelegve, egy kicsit fázósan baktattam a járdán és mert számomra igen korai a hajnali fél 7-kor tett séta, betértem egy kiskocsmába, amely épp akkor nyitott. Gondoltam: egy forró kávé jót tesz, és nem is tévedtem nagyot. Kicsit telt és csak enyhén ragyás hölgy állt a kávéfőző masinánál. Minden vendég szemébe hosszan belenézett, így a sor valószínűtlenül lassan haladt, s mert nem vagyok gyakori vendég, azt gondoltam: így van rendjén, így szokás. A kocsma tömve volt munkásruhás férfiakkal, vagy éppen munkába indulókkal, látszott az arcokon a gépek zúgása, kezükön a szerszámok durvasága — csendes morajban, hosszan-elmélyülten kevergették kávéjukat.

A presszós hölgy el-eltűnt néha, a kávéfőző mellett levő mosogató irányába, s valamit ott, annak mélyén szorgosan munkálkodott. Majd újra visszatért és hosszas szemezés következett egy jódarab legénnyel, akinek, úgy látszott, szokatlanul nagy igényei lehetnek, mert ez a lélekemelő egymásbaolvadás nem akart véget érni. Halkan csúszott a férfi keze a pulton, kezük összeért, megremegett, majd szétrebbent, mint két riadt madár — szemük gyorsan oldalt villant, mintha keresnék a jelenet tanúit, pedig erre egyáltalán nem volt szükség, voltunk vagy tízen-húszan egészen közel.

Élénken figyelek ettől kezdve minden mozdulatot — a jelenet még többször megismétlődik —, de a nyakam, úgy látszik, túlságosan csavargattam, mert hirtelen egy szúrósan kemény pillantás fúródik az enyémbe. Nincs mit tenni, megbánást színlelek, mosolygok és tekintetemmel győzködöm a bájos ragyást: nincs semmi baj, számomra is így természetes, és istenem, emberek vagyunk — válasza egy kacsintás, csibész mosoly. De máris rajtam a sor, s abban a boldog tudatban, hogy megértettük egymást, elveszem a kávém és a háttérbe vonulok. Még félszemmel látom, hogy az én tündérem arca eltorzul, és tényleg csak ritkás bajsza alatt mormog valamit. Mint akit villám sújtott le: no hiszen, elfelejtettem megérinteni a kezét — gondolom. Ó, én faragatlan tuskó.

A számban kellemetlen ízt érzek, ízlelgetek, forgatom a poharat. Elindulok a kijárat felé, közben egy kis kitérőt teszek a pult felé és csendben megérintem a kezét: belecsúsztatom azt a tizest, ami a cseresznyéért — amit a kávémba öntött a szentem — jár.

Sz

Állatvilág

Utolsónak szálltam le a szép csuklós-buszról, mint mindig, most is azzal a könnyed mozdulattal, ahogyan egy volt tornászhoz illik. Egyszerre éreztem a fájdalmat és hallottam a csattanást, ami jobb bokám és az ajtó találkozásának büszke hírnöke volt. A busz le akarta harapni lemaradó lábam, s már indult is a fenevad zsákmányával — ebbe azonban nem egyeztem bele, rántottam egy nagyot jobb lábamon, miközben ballal kettőt-hármat szökkenve követtem a menetirányt. Még ilyet!

A világszemléletem egyszeriben megváltozott, s a szörnyülködő nézők sajnálkozó pillantásaitól kísérve, halkan fütyürészni kezdtem. Körülnéztem és nem láttam többé autókat: zergéket, szelíd antilopokat, vagy éppen gepárdokat láttam bennük — körülvett a természet. Boldogság és nagy-nagy nyugalom töltött el, miért ne, hisz ez nem más, mint a rousseau-i álom teljes valóságában, korunk színvonalán természetesen. Kedvem lett volna futni velük, a hátukra pattanni vagy barátságosan megpaskolni szügyüket.

De azt a korábbi vadállatot ketrecbe zárnám. Sz

Csoszogós tangó

A Montenerók megígérték, hogy nem kezdenek terrorakcióba a világbajnokság ideje alatt, Argentínában mégis több bomba robbant. Volt, amelyik megdöbbentette az egész labdarúgó-világot, és volt, amelyik csak izoláltan pukkant. Ilyen bombácska volt válogatottunk szereplése is.

Igaz — a skótoktól eltérően — nem számítottunk az első helyre, de azért arra sem, hogy ezen a világbajnokságon csak kudarc terem számunkra, és nem is csak az eredmények, hanem a játék miatt is. Mikor a franciákat a guta ütögette, az Argentina elleni meccs után, irigyeltem őket. Sokkal rosszabb remény nélkül, a megváltoztathatatlanba beletörődve ülni a tévé előtt.

Szombat óta már elszabadultak az indulatok, és sajnos az elemzők sokkal inkább bűnbakokat, mint okokat keresnek szereplésünkre. Hallottam már habzó szájjal szidni a szövetségi kapitányt, kétesértékű (de nyilvánosság előtti) erkölcsi magaslatról kiátkozni két „magáról megfeledkezett" játékosunkat, és láttam kézlegyintéseket: ettől a csapattól csak ennyi tellett. Fájdalom, ez a szenvedélymentes sajnálkozás uralja a külföldi sajtót — ha egyáltalán még foglalkozik velünk.

Valóban eddig érne csak a takaró? Ennyire képes a magyar labdarúgás? Sokan a válogatást szidják — utólag. Kétségtelen, hogy a kiválasztásnál vigyáztak egyes klubok szerepeltetésének arányára. De a közvélemény belenyugodott ebbe. Mikor bejutottunk a tizenhat közé, majdnem minden sportújság véleménykutatást rendezett, melyik „az ön tizenegye". A szurkolók többsége „Lajos bácsi" csapatára szavazott. Én is úgy éreztem, hogy jelen pillanatban ők tudják legjobban képviselni Magyarországot, s most is biztos vagyok benne, hogy más körülmények között többre lettek volna képesek játékosaink. Hogy mi ez a több? Az, hogy úgy beszélhessen róluk a labdarúgó világ, mint most a franciákról.

Nem hiszem, hogy reálisan helyünk van a legjobb nyolc között. Az olaszok és a franciák is előbbre tartanak nálunk. Ezt nemcsak az Argentínában látottak alapján lehet mondani, erre figyelmeztetett jóval a nyitány előtt klubcsapataink szereplése is. A magyar bajnokság színvonala alatta marad a vezető országok labdarúgásának, és az egészségtelen, a fővárosra koncentráló légkörből a szakvezetés rossz irányba próbál szabadulni. Többen esküdöznek, hogy a sportág „susmusai" a felsőbb vezetés tudtával történnek. Például mostanában majdnem mindenki biztosra veszi a Debrecen feljutását — hogy ezáltal a vidéki labdarúgás erősödjön. Ha igaz ez a pletyka, úgy sokkal célravezetőbb lenne ilyen irányú segítség helyett a tehetséges játékosok Budapestre áramlását megakadályozni. Ha pedig nem igaz, akkor is jellemzőek labdarúgó világunk légkörére az állandóan meglevő szóbeszédek.

A szurkolók bizalmatlanok. Bizalmatlanok, mert a sportág botrányairól csak ritkán és sminkelve értesülnek hivatalos forrásokból. A pletykák — igaz, sokszor rosszindulatú rágalmak —, de legalább nem kell felelősséget vállalni értük — ezért legtöbbször van valami alapjuk. A sportújságokban pedig az jelenik meg, amit úgyis látunk, vagy láthatunk: a vidám edzések nótaszóval. Nem kívánom a magyar újságoktól, hogy pletykalapokká váljanak — de állítom, hogy az NSZK bundabotrányának kiteregetése hozzájárult a németek tartós jó szerepléséhez.

Elkalandoztunk a Mundialtól, de az okok is messzebbre vezetnek. Az alapvető bajokhoz pillanatnyi rossz választások, balszerencsék is hozzájárultak, de a fecsegő felszín nem takarhatja el a mélyt. Meg lehet ugyan kérdőjelezni, hogy miért egy héttel a VB előtt játszottunk Angliával, miért nem az év elején, amikor még lett volna idő értékelni a tapasztalatokat, megszilárdítani az önbizalmat. Érthetetlen az is, hogy egy, már az edzőtáborban is sérült játékos szerepeltetésével miért hitegetik a közvéleményt. És utólag megfoghatatlan, miért spóroltuk meg egy-két játékos utazásának költségeit. Legalább annyira megérdemelték volna, mint egyes hozzátartozók.

Hangsúlyozom, mindez csak utólag jön elő, az argentínok elleni mérkőzés utolsó tíz percéig senkinek sem jutott az eszébe. Nyolcvan percig úgy játszottunk, ahogy azt a szovjetek, csehek, svédek elleni csapat ígérte. Igaz, állandóan a térfelünkön pattogott a labda, de a tizenhatosnál tovább nem jutott az ellenfél: fegyelmezetten, okosan védekeztünk. Másképp játszottunk a házigazdák ellen, mint a franciák, de a cél is más volt. Mi az egy pontért küzdöttünk, és a kapunkat biztosítottuk, a „gall kakasoknak" viszont győzni kellett és az adokkapokban mindkét csapat előtt kimaradtak helyzetek. Egyben közös a két meccs: a balszerencsés végben.

Az olaszok ellen valószínűleg jobb előzmények után is kikaptunk volna. Egyszerűen jobbak nálunk. A kényszerszülte felállás és taktika, melynek megvalósításához nem rendelkezünk megfelelő játékosokkal, csak fokozta a nehézségeket. A franciák ellen pedig már egy elképzelés nélküli csapat lépett pályára, akiket úgy küldtek a zöld gyepre, hogy „játsszatok nyugodtan, gyerekek". A játékosok ötlettelenül szaladgáltak az ellenfél kapuja felé, a széleink rendre üresen maradtak. A franciákat pedig a nagyobb tudatosság (talán a jobb előkészületek) megszokott ritmusa vitte. Ráadásul ebben a csapatban legalább tizenöt olyan játékos volt, akikkel nyugodtan lehetett kombinálni. Nálunk — mint az olaszok elleni meccs mutatta — legfeljebb tizenkettő. Ebből a kritikus pillanatokban három hiányzott, negyediknek pedig „csak a teste" volt jelen.

Ha hazaérkezik csapatunk, biztosan sokat lehet majd olvasni a változásokról. Új emberek kerülnek a válogatotthoz, és előfordulhat, hogy elérünk majd egy-egy jelentősebb sikert. Az elkövetkező pár évben azonban nem hiszek a tartós előrelépésben, — az utánpótlás mutatja, hogy a szemlélet nem változik. Az arcok cserélődhetnek — de a körből nehéz kilépni.

L. G.

KÖZGAZDÁSZ

A Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetem lapja

Megjelenik kéthetenként a tanulmányi időszak alatt

Felelős szerkesztő: FARKASINSZKYNÉ HALAY EDIT

Szerkesztőség: Budapest IX., Dimitrov tér 8.

Telefon: 174—548

Kiadó: Hírlapkiadó Vállalat Budapest VIII., Blaha L. tér 3.

Felelős kiadó: Csollány Ferenc

78—2452. Szikra Lapnyomda Budapest

Felelős vezető: Csöndes Zoltán vezérigazgató